

Electrolux

ÅRSREDOVISNING OCH REVISIONSBERÄTTELSE ÅR 1971

1971 i sammandrag

Koncernens externa fakturering ökade under 1971 med 13,5 % från 1.869 Mkr till 2.122 Mkr.

Moderbolagets fakturering ökade under 1971 med 17,6 % från 631 Mkr till 742 Mkr.

Koncernvinsten efter skatter utgör 70,2 Mkr 1971 mot 63,3 Mkr 1970.

Moderbolaget redovisar för 1971 en nettovinst av 38,1 Mkr mot 31,2 Mkr för 1970.

Styrelsen föreslår en fondemission av en ny aktie på fyra förutvarande aktier och en utdelning av kr 10: — per nuvarande aktie.

Fem år i sammandrag

Koncernen		1971	1970	1969	1968	1967
Fakturerad försäljning	Mkr	2.121,9	1.869,3	1.582,9	1.326,9	1.097,8
Nettovinst efter skatter	„	70,2	63,3	45,8	52,9	32,0
Rörelseresultat efter normala avskrivningar (se not 2, sid. 35)	„	160,3	128,1	102,7	93,4	
D:o per aktie	Kr	42: 19	33: 72	27: 04	24: 58	
Beräknad nettovinst per aktie ¹⁾	„	18: 49	14: 63	13: 79	12: 79	
Investeringar i maskiner och fastigheter ²⁾	Mkr	70,6	95,1	87,1	59,5	57,9
Löner och ersättningar	„	669,1	621,7	521,1	402,6	334,7
Antal anställda, genomsnitt		31.329	30.357	26.855	20.964	19.150
Antal anställda per 31. 12		31.617	30.541	28.072	21.653	18.990
Försäljning per anställd, exkl. städbolag	tkr	83,2	73,6	67,6	63,3	57,3
Moderbolaget						
Fakturerad försäljning	Mkr	742,1	630,9	584,1	470,0	388,9
Nettovinst efter skatt	„	38,1	31,2	27,5	24,6	18,9
D:o per aktie	Kr	10	8	7	6,5 ³⁾	5 ³⁾
Investeringar i maskiner och fastigheter	Mkr	21,1	43,2	32,5	25,9	28,7
Löner och ersättningar	„	189,8	174,9	157,5	134,5	116,2
Antal anställda, genomsnitt		6.214	6.115	6.006	5.222	4.611
Antal anställda per 31. 12		6.215	5.983	6.180	5.719	4.589
Utdelning per aktie (för 1971 enligt förslag)	Kr	10	8	7	6 ³⁾	4 ³⁾
Totalt utdelat belopp (för 1971 enligt förslag)	Mkr	38,0	30,4	26,6	22,8	15,2

1) Resultat av löpande verksamhet med avdrag av 50 % skatt och minoritetsintresse

2) Inkl. fastigheter och maskiner tillhörande nyanskaffade bolag

3) På nuvarande genom fondemissionen 1969 fördubblat antal aktier

Mkr	6,6	8,0	13,1	10,0	14,6
-----	-----	-----	------	------	------

Innehållsförteckning

2	Bolagsstämma	23	Framtidsblick
3	Styrelse, direktion, revisorer	24	Resultat- och Balansräkningar
5	Koncernredovisning och förvaltningsberättelse	25	Förslag till fondemission och vinstdisposition i AB Electrolux
5	Allmän översikt	26	Revisionsberättelse
5	Förvärvade och nybildade bolag	27	Electrolux-koncernens Resultaträkning
6	Avyttring av fastigheter	28	Electrolux-koncernens Balansräkning
6	Patent- och varumärkesskydd	30	Electrolux-koncernen, Finansieringsanalys
8	Försäljning	31	AB Electrolux, Resultaträkning
10	Personal	32	AB Electrolux, Balansräkning
12	Produktöversikt	34	Specifikation över aktier och andelar — AB Electrolux
12	Städ- och rengöringsmaskiner samt städningsverksamhet	35	Kommentar till bokslutet för Koncernen och Moderbolaget
14	K-produkter	38	Kompletterande uppgifter om Electrolux
16	Storköks-, sjukvårds- och industriapparater	40	Electrolux på världskartan
18	Stålinredningar och materialhanteringsanläggningar		
20	Gräsvårdsutrustning		
20	Elektriska motorer		
21	Naturvårdsprodukter		
22	Fritidsprodukter		

Förkortningar

Mkr	=	miljoner kronor
tkr	=	tusen kronor
kr	=	kronor
Frs	=	franska francs
Nkr	=	norska kronor
US \$	=	US dollars
kg	=	kilogram
V	=	volt
atö	=	atmosfärer övertryck
ATP	=	Allmänna tilläggspensioneringen
PRI	=	Pensionsregistreringsinstitutet
EEC	=	European Economic Community
EFTA	=	European Free Trade Association

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålles onsdagen den 17 maj 1972 kl. 10.00 i Essinge-organisationens stora hörsal, Luxgatan 15, Lilla Essingen, Stockholm.

Aktieägare, som önskar delta i bolagsstämmans förhandlingar, skall anmäla detta till bolagets kontor, Luxbacken 1, Lilla Essingen, Stockholm, senast lördagen den 13 maj 1972 mellan kl. 10 och kl. 14.

Beslutad utdelning för 1971 kan lyftas omedelbart efter bolagsstämman mot kupong nr 68 på bolagets kontor i Stockholm eller hos Skandinaviska Enskilda Bankens kontor.

För aktieägare i Storbritannien tillhandahålles utdelningen hos Baring Brothers & Co. Ltd., 8, Bishopsgate, London EC2N 4AE samt för aktieägare i Schweiz hos MM Pictet & Cie, 6, rue Diday, 1211 Genève.

Aktiebolaget Electrolux

STYRELSE:

Ordinarie Ragnar Söderberg, ordförande
Gunnar Arpi
Gunnar Engellau
Lord Luke of Pavenham
Åke T. Vrethem
Hans Werthén

Suppleanter Gösta Bystedt
Sven Olving
Jacob Palmstierna

DIREKTION: Hans Werthén, verkställande direktör
Gösta Bystedt, vice verkställande direktör
Harry Eriksson, vice verkställande direktör
Folke Heibert
Yngve Lindholm, (Elkhart, Indiana, USA)
Anders Scharp
Owe Werner

REVISORER:

Ordinarie Arne Holmén, auktoriserad revisor
Bruno Svensson, auktoriserad revisor

Suppleanter Sigurd Löfgren, auktoriserad revisor
Sten Lundvall, auktoriserad revisor

*ELECTROLUX 320 — en ny
dammsugare med utökad
automatik.*



Koncernredovisning och förvaltningsberättelse

På grund av Electrolux-koncernens internationella struktur ingår förvaltningsberättelsen för moderbolaget i redogörelsen för koncernen i sin helhet.

Allmän översikt

Vid den för cirka ett år sedan gjorda beräkningen av Electrolux-koncernens försäljning och resultat under 1971 iaktogs viss försiktighet. Anledningen härtill var att det ekonomiska läget i flera länder präglades av osäkerhet. Det har sedan visat sig, att utvecklingen vad beträffar Electrolux blivit något oenhetlig men totalt överträffat förväntningarna såväl beträffande försäljning som vinst. Dotterbolagen i Australien, Colombia, Frankrike, Schweiz, Storbritannien och Västtyskland, Dometic Sales Corporation, USA, samt Flymo-gruppen har varit speciellt framgångsrika.

Även i Sverige har försäljningsutvecklingen varit oenhetlig. Sälunda har direktförsäljningen av dammsugare inte påverkats av den försvagade konjunkturen, medan statliga och kommunala organ samt industriföretag m. fl. iakttagit försiktighet beträffande nyinvesteringar, vilket haft en viss återverkan på ingången av order på produkter av industriell karaktär såsom storköksanläggningar och lagerhanteringsutrustningar.

På flera viktiga marknader, exempelvis i Frankrike och Sverige, har kontroll av utförsäljningspriserna för vissa av koncernens produkter varit rådande under hela eller del av året. I praktiskt taget hela världen har löner och inköpspriser stigit. För att stärka lönsamheten har Electrolux i oförminskad takt fortsatt rationaliseringsarbetet inom koncernens olika funktioner, varvid

bl. a. utvidgad databehandling kommit till användning. Såväl i Sverige som i utlandet pågår viss koncentration av verksamheterna för att ytterligare effektivisera och förbilliga framför allt det administrativa arbetet.

Trots ökad försäljning har koncernens lager kunnat reduceras med 9 Mkr. Borträknas lager tillhörande under 1971 förvärvade bolag blir den verkliga lagerreduktionen 30 Mkr.

Man bör komma ihåg att resultatet i AB Electrolux inte är helt jämförbart med resultatet i koncernen beroende på att utdelningar från dotterbolag utgör del av vinster, som intjänats i dessa under tidigare år och att royalties och räntor från dotterbolag representerar överföringar inom koncernen. Större delen av koncernens vinst intjänas i utlandet, vilket är en följd av Electrolux internationella karaktär. Under 1971 har cirka 69 % av försäljningen skett till kunder i utlandet. Om man eliminerar kommersiell städningsverksamhet faller 72 % av koncernens försäljning på utlandet jämfört med drygt 69 % 1970. Av totala tillverkningsvolymen har de svenska fabriken svarat för 57 %, vilket betyder, att Electrolux tillför Sverige betydande exportintäkter. Det största Electrolux-bolaget utanför Sverige, Electrolux Ltd., Luton, Storbritannien, har under 1971 firat 50-årsjubileum. I december månad hade detta bolag tillverkat sammanlagt 6 miljoner dammsugare

sedan starten och kommer i början av 1972 att ha producerat totalt 4 miljoner kylskåp.

Nedan anges de bolag, som förvärvats under 1971. Electrolux strävan är att vid inköp av företag göra varsamma omstruktureringar, så att produktionen blir så rationell som möjligt samtidigt som hänsyn måste tagas till sysselsättningsbehovet i förutvarande och nyförvärvade fabriker.

Förvärvade och nybildade bolag

Under 1971 har Electrolux förvärvat samtliga aktier i *AB Schaub & Co., Stockholm*, med dotterbolagen *AB Wexjö Mekaniska Verkstad, Växjö*, och *Jerndell Industrier AB, Malmö*. Bolagens verksamhet skall samordnas med sektorn för storköks-, sjukvårds- och industriapparater inom AB Electrolux.

AB Håkansson's Industrier, Ämål, har under 1971 införlivats med Electrolux-koncernen. Bolagets varusortiment ligger inom produktområdet "K-produkter": kyl, frys, elspisar m. m.

A/S Scan-Atlas Husholdningsapparater, Lyngby, Danmark, har förvärvat aktiemajoriteten i *K. A. Hartmann Maskinfabrik A/S, Nærum, Danmark*, med dotterbolaget *AB Hartmanns Produkter, Stockholm*. Hartmann-bolagen tillverkar och säljer produkter inom produktområdet "Stålinredningar och materialhanteringsanläggningar".

För intensifierad marknadsföring av stålinsredningar och materialhanteringsanläggningar i Västtyskland har ett nytt försäljningsbolag bildats, *Electrolux Lagersystem GmbH, Hamburg*.

Verksamheten i det brasilianska bolaget, *Cia Electrolux S.A., São Paulo*, har koncentrerats till tillverkning och marknadsföring av hushållskapitalvaror. Den kommersiella städverksamheten har utbrutits och bedrivs numera av ett separat dotterbolag i São Paulo kallat *Electrolux Serviços S/C Ltda.* I syfte att stärka verksamheten inom bolagsgruppen *Utility Cleaning Company (Vic.) Pty. Ltd., Melbourne, Australien*, har ytterligare ett par mindre bolag verksamma inom städområdet inlemmats i koncernen. Ett försäljningsbolag, *Dometic Sales of Canada Ltd., Ottawa*, har bildats i Kanada och har från hittillsvarande agenten övertagit marknadsföringen av husvagnskylskåp. *AB Electrolux* har förvärvat 51 % av aktierna i *Swedish Royal Refrigeration Ltd., Welwyn Garden City, Storbritannien*, ett företag som specialiserat sig på försäljning och installation av större kylanläggningar och kylrum.

OY Slev AB, Köklax, Finland, har till *OY Strömberg AB, Helsingfors*, överlåtit hela produktionsutrustningen och tillverkningen av elspisar, spisfläktar och bastuaggregat. Överenskommelse har träffats mellan *OY Strömberg AB* och *AB Electrolux* att bilda ett gemensamt försäljningsbolag: *OY Liesimyynä-Spissäljning AB*. Detta bolag skall marknadsföra spisar, spisfläktar och bastuaggregat under såväl varumärket *STRÖMBERG* som *SLEV*.

Dometic Sales Corporation, Elkhart, Indiana, USA, som marknadsför kylskåp och annan utrustning för husvagnar.

Avyttring av fastigheter

Moderbolaget har försålt fastigheten i Tygelsjö i samband med att tillverkningen av hushållsdiskmaskiner överflyttats till fabriken i Motala.

Det *belgiska dotterbolaget* har sålt de äldre kontorslokalerna i Bryssel, som blev överflödiga, då bolaget flyttade till nyuppförda, egna lokaler i Zellik.

Electrolux A/S, Köpenhamn, har avyttrat sin fastighet i centrala Köpenhamn och flyttat till nya lokaler strax utanför staden.

Electrolux (Pty) Ltd., Johannesburg, har sålt sin centralt belägna fastighet och hyr den numera från den nye ägaren.

Electrolux GmbH, Hamburg, har försålt sin kontorsfastighet i stadens centrala delar och flyttat till nyförvärvade, moderna lokaler, som inrymmer reservdelslager, reparationsverkstäder, försäljningsavdelningar och administration.

Det *franska Electrolux-bolaget* har sålt en fabriksfastighet i Courbevoie i samband med att lager och expedition koncentrerats till nyuppförda lokaler i Senlis, strax norr om Paris, dit administrationen skall överföras under 1972.

I anslutning till förvärvet av *AB Håkanssons Industrier, Åmål*,

avyttrades dess industrifastighet till Åmåls kommun. Genom hyresavtal med kommunen bedrivs verksamheten som tidigare i samma lokaler.

Patent- och varumärkesskydd

En fond av betydelsefulla uppfinningar ligger till grund för *Electrolux-koncernens* världsrenommé. Ytterligare uppfinningar tillkommer varje år som resultat av det arbete, som pågår inom forskningslaboratorier och konstruktionsavdelningar i avsikt att förbättra nuvarande produkter och utveckla nya. För närvarande förfogar *Electrolux* över mer än 3.000 i kraft varande patent och patentansökningar, som skyddar dess produkter i 65 länder.

Av skyddsätterna är något mer än 400 st registrerade i USA. I de sex EEC-länderna är antalet omkring 650. Medräknas Storbritannien och övriga länder, som kan antas bli medlemmar i EEC, tillkommer ytterligare 500 patentätter i nämnda område.

Electrolux-koncernens varumärken skyddas genom mer än 1.600 registreringar fördelade på omkring 130 länder.



*Electrolux Copper Line — köks-
utrustning i en av de nya färgerna.*



Försäljning

Koncernfaktureringen

har uppgått till 2.122 Mkr mot 1.869 Mkr för 1970, en ökning med 13,5 %. Av omsättningen hänför sig 31,2 % till kunder i Sverige och 68,8 % till kunder i utlandet att jämföra med 33,6 % respektive 66,4 % föregående år.

Moderbolagets (AB Electrolux) omsättning

har uppgått till 742 Mkr mot 631 Mkr föregående år, en ökning med 111 Mkr eller 17,6 %. Försäljningen till koncernbolag har utgjort 510 Mkr och till övriga kunder 232 Mkr (409 Mkr respek-

tive 222 Mkr år 1970).

Exporten har under 1971 ökat med 25 Mkr till 351 Mkr utgörande 47,3 % av totala försäljningen.

Koncernförsäljningens fördelning på områden

	1971		1970		1969		1968		1967	
	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
EEC-länder	367,1	17,3	295,5	15,8	237,8	15,0	224,9	16,9	211,9	19,3
EFTA-länder ¹⁾	1.291,6	60,9	1.184,2	63,3	1.016,0	64,2	814,4	61,4	653,1	59,5
Syd- och Mellanamerika	119,2	5,6	102,5	5,5	116,2	7,4	106,4	8,0	89,1	8,1
Australien och Nya Zeeland	126,4	6,0	106,2	5,7	66,9	4,2	58,3	4,4	56,4	5,1
USA och Kanada	124,1	5,8	99,9	5,4	66,8	4,2	51,4	3,9	24,2	2,2
Övriga områden	93,5	4,4	81,0	4,3	79,2	5,0	71,5	5,4	63,1	5,8
Totalt	2.121,9	100,0	1.869,3	100,0	1.582,9	100,0	1.326,9	100,0	1.097,8	100,0
¹⁾ Härav kunder i Sverige	661,7	31,2	629,0	33,6	539,0	34,1	434,0	32,7	374,0	34,1

**Försäljning
1962-1971**
(Mkr)

Moderbolaget

Koncernen



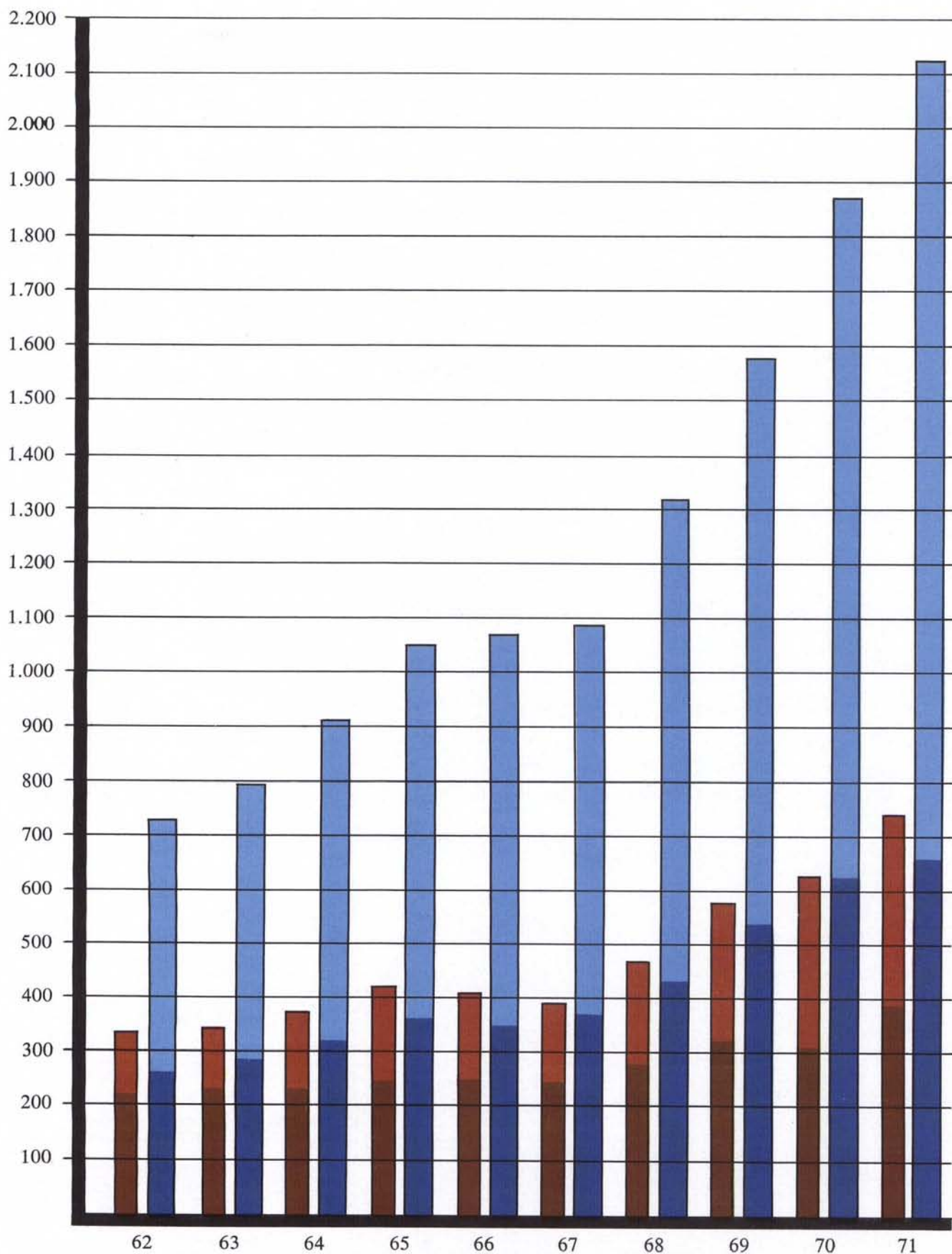
Export

Sverige



Utlandet

Sverige



Personal

Antalet anställda i koncernen under 1971 har i medeltal uppgått till 31.329 mot 30.357 föregående år. Deltidsanställda har härvid medtagits på så vis att exempelvis två halvtidsanställda räknas som en person. Då denna princip tidigare ej konsekvent tillämpats av samtliga bolag har förut meddelade uppgifter för 1970 och 1969 korrigerats med anledning härav. Antalet anställda i de under 1971 med koncernen införlivade svenska bolagen AB

Håkanssons Industrier, Åmål, och AB Schaub & Co, Stockholm, med dotterbolag uppgår till cirka 670 personer.

Under året har till moderbolaget överförts huvuddelen av anställda tjänstemän och arbetare från AB Ankarsrums Bruk, Ankarsrum, samt tjänstemannapersonal från vissa andra svenska dotterbolag. Intjänade löner och andra ersättningar för koncernen har under 1971 utgjort 669,1 Mkr mot 621,7 Mkr

föregående år, innebärande en ökning med 7,6 %.

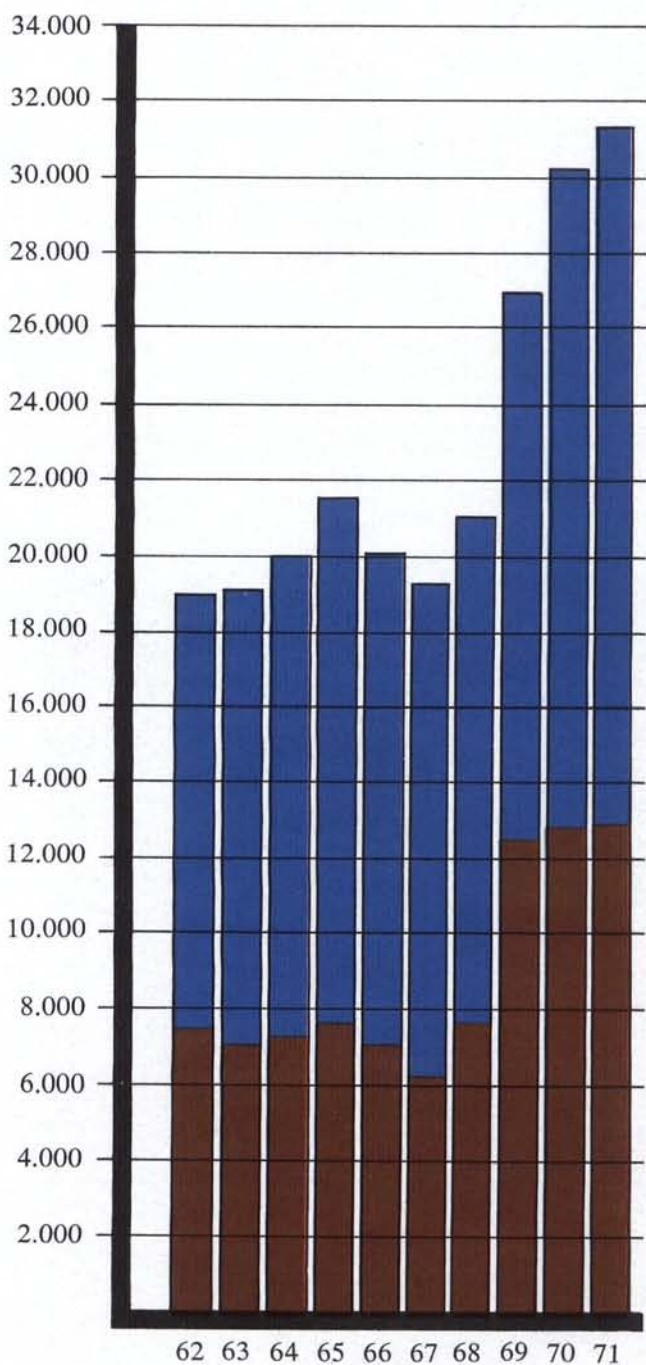
Såsom framgår av nedanstående tabell har medeltalet anställda i Sverige utgjort 12.840, motsvarande 41 % av det totala antalet anställda i koncernen. I Sverige intjänade löner och andra ersättningar har uppgått till 342,2 Mkr, utgörande 51 % av totalbeloppet för i koncernen intjänade löner och andra ersättningar. Jfr även sid. 38.

Antal anställda inom koncernen (medeltal)

	1971				1970			
	Arb.	Övriga	Totalt	%	Arb.	Övriga	Totalt	%
Moderbolaget	4.335	1.879	6.214	20	4.326	1.789	6.115	20
Svenska dotterbolag exkl. kommersiell städning	1.060	1.366	2.426	8	1.091	1.422	2.513	8
Kommersiell städning i Sverige	3.760	440	4.200	13	3.672	418	4.090	14
Totalt i Sverige	9.155	3.685	12.840	41	9.089	3.629	12.718	42
Utländska dotterbolag exkl. kommersiell städning	5.584	9.683	15.267	49	5.458	9.780	15.238	50
Kommersiell städning i utlandet	3.053	169	3.222	10	2.255	146	2.401	8
Totalt i utlandet	8.637	9.852	18.489	59	7.713	9.926	17.639	58
Totalt hela koncernen	17.792	13.537	31.329	100	16.802	13.555	30.357	100

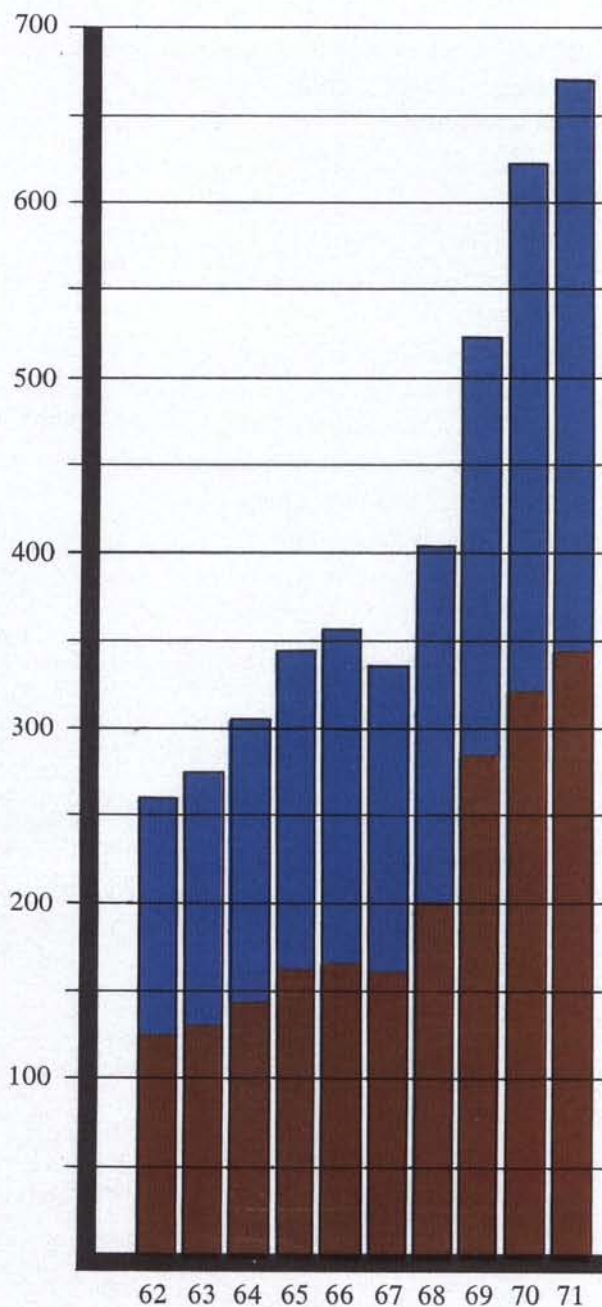
Antal anställda i Electrolux-koncernen 1962–1971

(årsgenomsnitt)



Intjänade löner i Electrolux-koncernen 1962–1971

(Mkr)



Produktöversikt

Städ- och rengöringsmaskiner samt städningsverksamhet

Produktgruppen *dammsugare och golvbonare* för hushållsbruk är sedan många årtionden tillbaka en av hörnstenarna i Electrolux-koncernens tillverknings- och försäljningsprogram.

Dammsugarförsäljningen har fortsatt att öka i oförminskad takt på flertalet marknader. Dotterbolagen i Australien, Frankrike, Italien, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige och Västtyskland har uppnått de största framgångarna. På grund av bl. a. övergång till heltäckande mattor respektive plastbehandlade golv är försäljningen av golvbonare i Sverige i avtagande, medan försäljningen i andra länder, exempelvis Brasilien, Colombia, Frankrike, Peru och Spanien stigit och resulterat i en uppgång totalt för denna produkt.

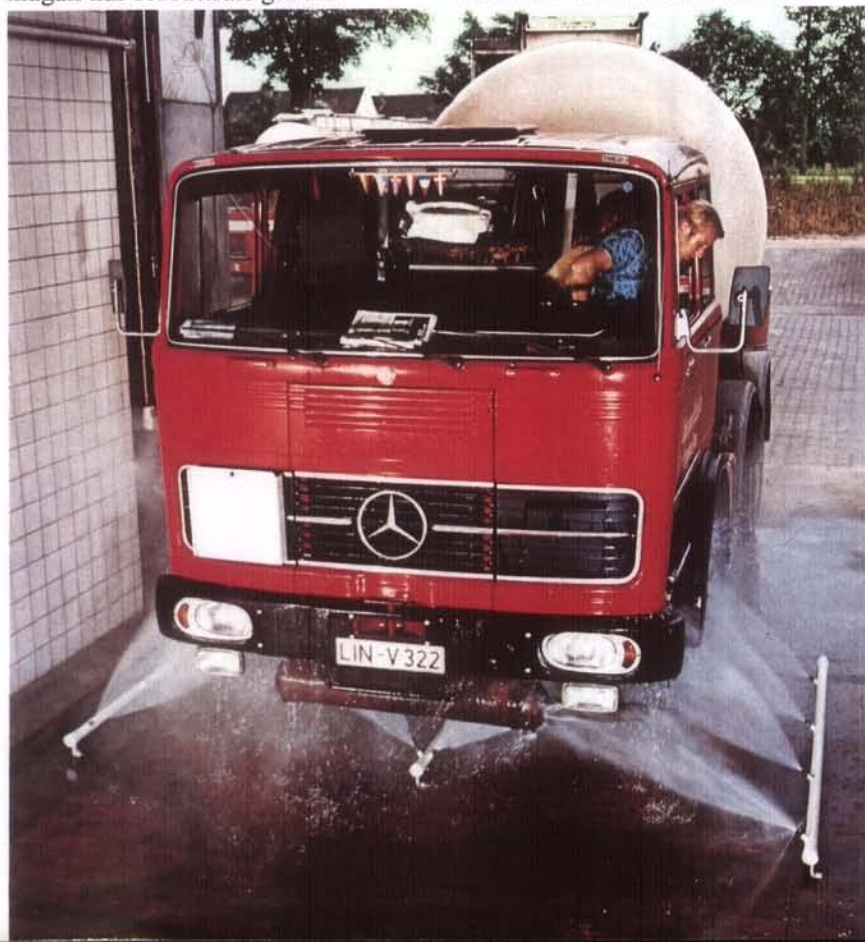
Under 1971 har koncernen levererat 1.446.000 dammsugare och golv-

bonare. Electrolux-koncernen är en av världens största tillverkare av dessa produkter.

I Finland, Norge, Schweiz och Sverige har under 1971 introducerats en ytterligare förbättrad dammsugarmodell, Z 320 (se bild på sid. 4). Den är försedd med en för olika typer av damm inställbar mekanism, som automatiskt öppnar locket och stänger av motorn, när dammbehållaren är fylld. Sugförmågan har förbättrats genom

ökning av motorns effekt. Dammbehållarens volym har ökats med 30 %.

Electrolux-koncernen har idag ett sortiment även av *kommersiella städmaskiner* (för skurning, sugning och boning), vilka användes inom bl. a. kontor, fabriker, skolor och sjukhus. Försäljningen av dessa maskiner har fortsatt att öka under 1971; dock har ytterligare uppgång hämmats av vissa leveranssvårigheter i det amerikanska fabrika-



EUROCLEAN Automatic 2502; rengöringen av bilen börjar med underredsspolning vid inkörning i tvätthallen.

tionsbolaget Keltec Inc., Elkhart, Indiana, vari AB Electrolux äger aktiemajoriteten. Kraftig satsning görs för närvarande på utveckling och rationalisering av produktionen av nämnda maskiner.

En intressant nyhet utgör den nyutvecklade Electrolux UZ 168, marknadens troligen första specialdammsugare för flygplan. Genom speciella skyddsanordningar avger den inte gnistor, vilket möjliggör



bruk av apparaten även då flygplanen tankas.

Genom fjolårets förvärv av Euromekan AB jämte dotterbolag har sortimentet kompletterats med *aggregat och anläggningar för högtrycksrengöring* medelst vatten tillsatt med kemikalier. Dessa utrustningar användes inom livsmedels- och cellulosaindustrin, mekanisk industri, för tvättning av bilar på bensinstationer, för rengöring av tankfartyg, husfasader m. m. Produkterna marknadsföres i vissa länder genom Electrolux-koncernens egen internationella försäljningsorganisation och i andra länder genom återförsäljare.

Euromekan AB har under 1971 ingått avtal med Sveriges Åkeriägares Inköps- och Förvaltningsaktiebolag (SÅIFA), enligt vilket Euromekan i deras lokaler driver högtrycksrengöring av lastbilar. Tvätthallarna utrustas med EUROCLEAN Automatic Model 2502.

Den *kommersiella städningssamheten* (contract cleaning) har

Mattschamponeringsmaskin US230 producerar och lägger ut skum samtidigt som mattan bearbetas med borstvals.

fortsatt att expandera under 1971.

På flera marknader samarbetar Electrolux sedan några år tillbaka med Det Danske Rengørings Selskab A/S (DDRS), Köpenhamn, Danmark. I Sverige är sålunda Electrolux och DDRS vardera hälftendelägare i Allmänna Svenska Städning AB (ASAB), Stockholm, som 1971 nått upp till en omsättning av 107 Mkr. I Storbritannien bedriver Commercial Cleaning Services Ltd., Birmingham, liknande verksamhet i samarbete med DDRS. ASAB har startat uthyrning av heltäckande mattor till kontor och liknande lokaler. Hyresbeloppet inkluderar städning under hyresperioden. Marknadsförutsättningarna för denna typ av affärsverksamhet bedöms som mycket lovande.

Electrolux kommersiella städningssamheten är inte längre begränsad till kontor, hotell, sjukhus m. m. utan håller på att vidareutvecklas till att omfatta även rengöring av fabriker, fartyg, flygplan och järnvägsagnar, vilka områden kräver speciell skicklighet och kunskap.

Utanför Europa bedriver Electrolux städningssamheten i ett flertal dotterbolag.

K-produkter

Detta produktsortiment, som brukar benämnas "vita varor", omfattar kyl- och frysskåp och frysboxar av olika modeller (såväl absorptions- som kompressordrivna), kyl- och frysdiskar för butiker och kommersiellt bruk, hushållsdiskmaskiner, elektriska spisar, kokhällar och köksventilatorer. Programmet inkluderar vidare helautomatiska disk- och tvättmaskiner, centrifuger, torkskåp och strykmanglar. Dessutom tillverkas och marknadsföres olika typer av värmeapparater, såsom elradiatorer, el- och oljekaminer, vattenvärmare m. m. En annan produkt inom detta sortiment är köksmaskinen Assistent. Speciellt beträffande kylskåp och elspisar har under 1971 liksom tidigare överproduktion förelegat i Europa med ty åtföljande utbud till låga priser.

Under de senaste åren har en kraftig strukturrationalisering ägt rum i Skandinavien. Sålunda har till Electrolux-koncernen knutits elspis- och elradiatorfabriken A/S Elektra, Eidsvold, Norge. K-sortimentet hos det danska A/S Atlas förvärvades 1967 och införlivades med den verksamhet, som bedrivs av A/S Scan-Atlas Husholdningsapparater, Köpenhamn, Danmark. Genom förvärv av AB Bencoverkens rörelse samt AB Ankarsrums Bruk och OY Slev AB, Köklax, Finland, tillverkare av bl. a. diskmaskiner respektive elektriska spisar, ökades koncernens konkurrenskraft. Genom

koncentration till större enheter har produktionen kunnat rationaliseras.

Den igångsatta strukturomvandlingen har fortsatt under 1971, genom att Electrolux Svenska Försäljningsaktiebolag förvärvat samtliga aktier i AB Håkanssons Industrier, Åmål, tillverkare av bl. a. kylskåp och elektriska spisar. Bolaget tillverkar även husvagnskylskåp, som marknadsföres i USA genom återförsäljare under varumärket HADCO och i Kanada under varumärket GALAXIE.

Genom avtalet med OY Strömberg AB, Helsingfors, (se sid. 6) samt bildandet av OY Liesimyynti-Spissförsäljning AB, Esbo köping, Finland, har i branschrationaliserande syfte ett närmare samarbete skapats på elspismarknaden.

Satsningen på USA har varit framgångsrik. Försäljningen där av husvagnskylskåp med varumärket DOMETIC har utvecklats tillfredsställande. Mer än 500.000 DOMETIC kylskåp är idag i bruk i husvagnar i USA. I och med förvärvet av AB Håkanssons Industrier, som exporterar HADCO kylskåp, räknar Electrolux-koncernen med att i USA ha en marknadsandel av cirka 50 % för husvagnskylskåp.

I avsikt att intensifiera marknadsföringen av DOMETIC husvagnskylskåp i Kanada har Electrolux under 1971 bildat ett eget dotterbolag, DOMETIC SALES OF CANADA LTD., med huvudkontor

i Ottawa. Husvagnskylskåp säljes även under varunamnet ELECTROLUX bl. a. i Australien, Frankrike, Jugoslavien, Storbritannien, Sverige, Sydafrika och Västtyskland. Totalt har under 1971 sålts 231.000 DOMETIC och ELECTROLUX husvagnskylskåp. Bland de nyheter, som lanserats i början av 1972, kan nämnas, att husvagnskylskåpen numera kan kompletteras med en 12/110-Voltsarmatur, som medger drift alternativt med ström från bilbatteri eller 110 V-nät eller med gasol i behållare. Vidare har två nya kompressorskåp med två dörrar — ett kyl-/svalskåp och ett frysskåp — utvecklats som komplement till två-dörrars kyl-/frysskåp.

I samband med koncentration av frysboxtillverkningen till fabriken i Lundtofte, Danmark, har en ny serie av frysboxar utvecklats. Under hösten 1971 har färgade spisar, köksfläktar, diskmaskiner samt kyl- och frysskåp introducerats. De valda kulörerna COPPERTONE (se sid. 7) och AVOCADO har mottagits positivt på marknaden. En ny diskmaskin helt i rostfritt stål har introducerats i början av 1972. Den är utförd i enlighet med den nya internationella köksstandard, som antagits av International Organization for Standardization (ISO). Köksmaskinen Assistent Variomat marknadsföres nu i en ny modell kallad N7 försedd med nya specialtillbehör.

Ett nytt sortiment av kökssnickerier,

tillverkade av A/S Scan-Atlas Hus-
holdningsapparaters fabrik i Ny-
købing, Danmark, har under 1971
börjat marknadsföras i Danmark.
Under 1972 har denna produkt
introducerats i Norge och Stor-
britannien.

Under 1971 har årsförsäljningen av
kyl- och frysskåp och frysboxar för
första gången i Electrolux-koncer-

nens historia överstigit 1 miljon
enheter. Inom denna produktgrupp
föreligger en hård internationell
konkurrens. Flera europeiska till-
verkare åtnjuter subventioner eller
premier för export och arbetar inom
ett tullfritt område. Vad beträffar
Electrolux-koncernen uppvisade
dessa produkter dålig lönsamhet för
några år sedan, men denna har trots
ovannämnda marknadssituation

kunnat förbättras betydligt.

Några försäljningssiffror i antal för
1971:

Kyl- och frysskåp inklu- sive husvagnskylskåp	1.030.000
Elspisar	190.000
Elvärmepaneler (radiatorer)	313.000
Tvättmaskiner, torkskåp, strykmanglar	61.000
Diskmaskiner	22.000

*Ett av fyra monteringsband för
husvagnskylskåp i Motala-fabriken.*



Storköks-, sjukvårds- och industriapparater

Sektorn för storköks-, sjukvårds- och industriapparater tillverkar och marknadsför produkter för kompletta storkök, steriliseringscentraler, sjukvårdsutrustning samt lackerings- och värmebehandlingsanläggningar.

Genom förvärvet av AB Schaub & Co., Stockholm, med tillhörande dotterbolag har sektorns varusortiment utökats med bl. a. vågar för industri och handel samt egen tillverkning av bardiskar enligt ett system baserat på standardmoduler.

Utvecklingen i samhället går mot en alltmer centraliserad matproduktion, d. v. s. matframställningen flyttas från de privata hushållen till storkök och livsmedelsfabriker. I anknytning till sektorns traditionella verksamhet inom storköksområdet har därför en FOOD INDUSTRY DIVISION bildats. Denna projekterar och levererar nyckelfärdiga livsmedelsanläggningar för framställning och inpackning av köttprodukter i form av hel- och halvfabrikat.

En paketleverans av detta slag kan utgöras av ett maskinellt system, i vars ena ände styckat kött matas in och i vars andra ände färdigberedda, förpackade och djupfrysta livsmedel uttages på pall. Det förpackningssystem, som används, medger både manuell och automatisk produktifyllning, varvid en av Electrolux patenterad printer kan användas för kodning och viktangivelser.

Världen har en tilltagande brist på proteiner och ökat behov av antibiotika. Under 1971 har inom sektorn inrättats en särskild avdelning för utveckling och marknadsföring av apparatsystem och anläggningar för *fermentation*. Fermentation — eller jäsningsprocess — bygger på mikroorganismers förmåga att tillväxa snabbt eller producera substanser under kontrollerade odlingsförhållanden.

Tillverkning och leverans av mindre fermentationsaggregat har skett 1971. Nu projekteras fermentationsystem upp till 100.000 liters odlingsvolym. Dessa fermentationsanlägg-

ningar användes vid institutioner och produktionsföretag dels i forskning inom tillämpad mikrobiologi och biokemi dels i produktionsanläggningar för antibiotika, foderjäst, protein, enzymer, sera och vacciner. Naturlig anknytning finns för denna verksamhet till sektorns avdelning för projektering och leverans av anläggningar/utrustning för livsmedelsberedning i industriell skala (se ovan FOOD INDUSTRY DIVISION) samt utrustning, som levereras till bl. a. den farmaceutiska industrin liksom till verksamheten inom Electrolux Naturvårdssektor.

Sektorn projekterar och tillverkar



även *autoklavanläggningar*. Autoklav är ett tryckkärl, i vilket sterilisering sker med ånga, formalin eller etylenoxid. Leverans sker över hela världen bl. a. till sjukhus och farmaceutisk industri. Vidareutveckling av autoklaver har fortsatt under 1971 inom sektorns PHARMACEUTICAL DIVISION. Pneumatiskt manövrerad skjuddörr har

sålunda införts på samtliga autoklaver.

Ett nytt effektivare kylsystem för kylning av lösningar vid sterilisering har även introducerats. Systemet baseras på kylning med finfördelat vatten vid kompenserat stödtryck i autoklavkammaren.

Den svenska marknaden har under det gångna året kännetecknats av

låg investeringsbenägenhet, vilket även gäller den relativt stora del av sektorns kunder, som utgöres av offentliga institutioner och restauranter. Detta har medfört en lugnare expansionstakt än tidigare. Orderingen under 1971 har varit tillfredsställande och inneliggande orderstock är i stort sett värdemässigt oförändrad.



Electrolux har svarat för design och interiör samt totalleverans av inredning och köksutrustning till restaurant Buffalo Bill, Täby, Stockholm. (Köksinteriör — sid. 16)

Stålinredningar och materialhanteringsanläggningar

Inom sektorn för stålinredningar och materialhanteringsanläggningar utvecklas, tillverkas och försäljes industrirobotar (jfr nedan) och materialhanteringsanläggningar i olika utföranden från enklare handmanövrerade enheter till datorstyrda, helautomatiska installationer, vilka även systemprojekteras, pallhus, intern transportutrustning för handel, industri och sjukhus samt hyllställ, "Compactus"-anläggningar och mellanväggar.

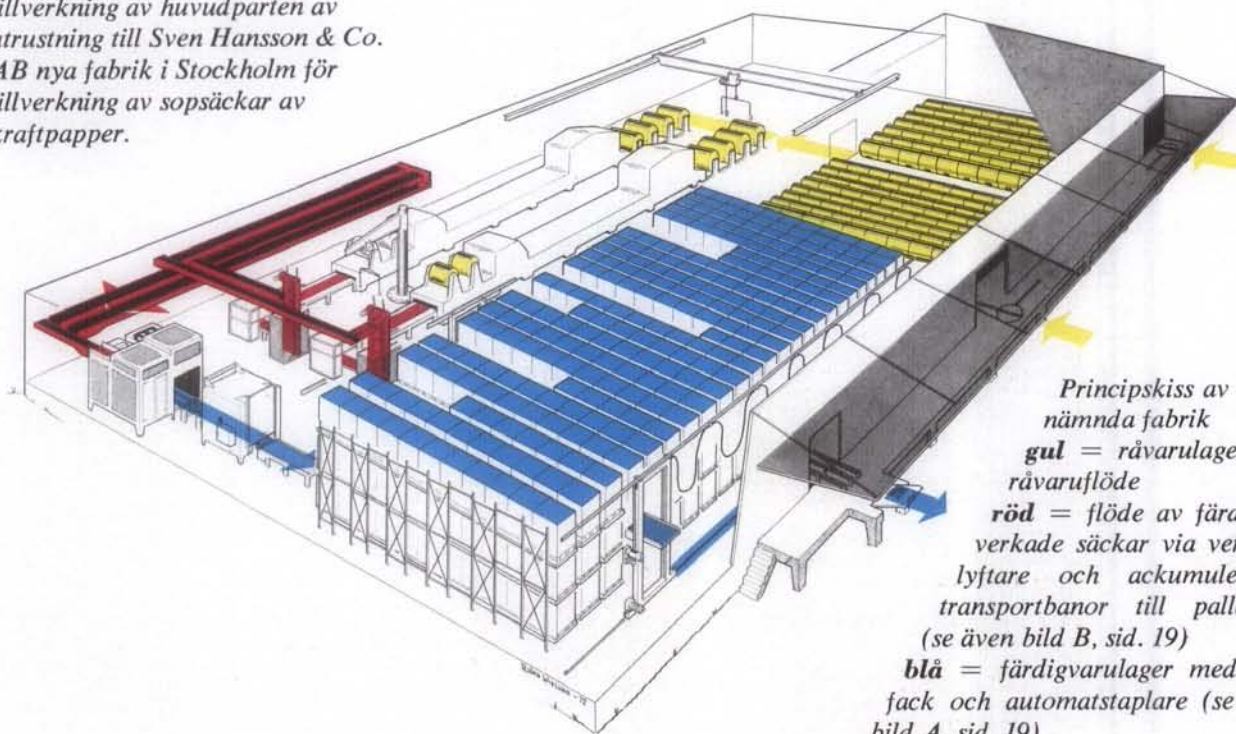
Genom förvärvet av aktiemajoriteten i K. A. Hartmann Maskinfabrik A/S, Nærum, Danmark, har sortimentet utökats och möjligheter skapats för en rationell produktionsuppdelning.

Under 1971 har förstärkning av försäljningsorganisationen för produktområdet ägt rum bl. a. i Danmark genom ovannämnda förvärv och i Västtyskland genom bildandet av ett speciellt försäljningsbolag för sektorns produkter, Electrolux Lagersystem GmbH, Hamburg. Pallhus är en modern form av förrådsbyggnad, som utvecklats inom

Electrolux. Konstruktionsprincipen är enkel; på ett fundament av gjuten betong bygger man upp standardpallställ. Dessa kläds in med fyra ytterväggar och ovanpå läggs tak direkt på pallställerna.

Sektorn har levererat en större materialhanteringsanläggning för Volvos centrala reservdelslager i Tyskland, beläget i Dietzenbach (se bild på sid. 22). Anläggningen består huvudsakligen av två delar, dels en pallställsdel för plockning av högfrekvent gods och gods av skrymmande karaktär och dels en hyllställsdel, utformad som höglager

Electrolux har svarat för leverans av byggnad samt projektering och tillverkning av huvudparten av utrustning till Sven Hansson & Co. AB nya fabrik i Stockholm för tillverkning av sopsäckar av kraftpapper.



Principskiss av ovannämnda fabrik
gul = råvarulager och råvaruflöde
röd = flöde av färdigtillverkade säckar via vertikalljftare och ackumulerande transportbanor till pallastare (se även bild B, sid. 19)
blå = färdigvarulager med rullfack och automatstaplare (se även bild A, sid. 19)

betjänad av manuella plockkranar. Sektorn har under det gångna året haft kännning av den svaga konjunkturen i Sverige. Genom utökade exportinsatser har dock försäljningen i förhållande till tidigare år stigit. Inneliggande orderstock är i stort sett värdemässigt oförändrad.

Industriroboten (se bild sid. 23), kallad MHU (= *Material Handling Unit*), är avsedd att hantera laster upp till 15 kg i repetitiva arbeten och möjliggör automatisering av manuella arbetstempon i samband med bl. a. maskinbetjäning, ytbehandling, montering, kontroll och lastning/lossning. Electrolux MHU är uppbyggd av fyra funktionsmoduler; arm, tippenhet, rotationsenhet och pelare. Dessa är lätta att separera från varandra och kan användas var för sig eller i lämpliga kombinationer. Styrsystemet är elektropneumatiskt och sekvensstyrt. Styrorganen sitter samlade i en fristående styrpulpst. Under året har serietillverkning igångsatts vid fabriken på Lilla Essingen, Stockholm. I koncernens

fabriker i Mariestad, Motala och Västervik arbetar ett antal robotar i produktionen. Införande av ytterligare enheter i koncernens fabriker kommer att ske i accelererande takt

under 1972. Marknadsföringen av industriroboten sker inom moderbolaget genom en under 1971 organiserad försäljningsavdelning för maskinutrustningar.



A Interiör av färdigvarulagret med rullfack och automatstaplare i säckfabriken enl. principskiss, sid. 18.



B Vertikallyftare i anslutning till ackumulerade transportbanor. Papperssäckarna lagras automatiskt i väntan på pallastning i säckfabriken enl. principskiss, sid. 18.

Gräsvårdsutrustning

Produktsortimentet omfattar motor-drivna gräsklippare, byggda enligt luftkuddeprincipen ("Flymo"), och andra gräsklippnings- och gräsvårdsmaskiner (bl. a. "Scott Bonnar"). Dessutom marknadsföres färdiga gräsmattor i metervera, bevattningssystem samt utrustning för vård av gröna ytor på kyrkogårdar, golfbanor, idrottsplatser o. d. ("GREENLUX").

Den allt kraftigare urbaniseringen ställer ökade krav på nya grönområden inom de växande tätortsdistrikten. Detta medför i sin tur krav på rationellare anläggnings-

FLYMO 19 — luftkuddegräsklippare.



arbeten. Färdig gräsmatta (grästorv) istället för gräsfrö är ett stort steg i denna riktning vid nyanläggningar såväl som för underhåll. "GREENLUX" producerar gräsmattor på en gräsfarm i närheten av Sjöbo i Skåne.

Expansionen har under 1971 fortsatt inom detta produktområde och trots hård konkurrens och pressade priser har positionerna på den viktiga europeiska marknaden kunnat stärkas. I Frankrike har således definitivt fotfäste skapats. Starkt ökad försäljning föreligger även i Italien, Schweiz och Österrike. I USA/Kanada fortsätter försäljningen av "Flymo"-gräsklipparen efter avslutad provperiod. För att bättre kunna tillgodose det framtida behovet kommer under 1972 tillverkning av "Flymo"-gräsklipparen att igångsättas hos Keltec Inc., Elkhart, Indiana, USA.

Under 1971 har sålts drygt 94.000 luftkuddegräsklippare, varjämte Scott Bonnar Ltd. levererat 13.500 maskiner av annat slag.

Elektriska motorer

Electrolux-fabriken i Västerвик tillverkar elektriska småmotorer i varierande storlekar, varav cirka en tredjedel användes i koncernens egna produkter, såsom dammsugare, gräsklippare m. m.

Elmotorer ingår även i bilelektrisk utrustning, såsom vindrutetorkare, bilvärmare, luftkonditioneringsutrustning, kylarfläktar och strålkastartorkare. Vidare tillverkas elmotorer för symaskiner, kontors- och

butiksmaskiner, ventilatorer m. m. I nära samarbete med kunderna pågår ett kontinuerligt forsknings- och produktutvecklingsarbete. Sålunda har en ny nätspänningsmotor i effektområdet 100—200 watt konstruerats. Motorn, som primärt kommer att användas för symaskiner och motordrivna mattmunstycken för dammsugare, har byggts upp på en plastram, som ger möjlighet till starkt förenklad och mekaniserad montering.

För "Flymo"-gräsklippare har framtagits en ny elektrisk motor för direkt drift av fläkt och kniv. Motorn, som är den största som hittills tillverkats i Västerviks-fabriken, kan ge 1.200 watt vid 4.000 varv/min.

I Frankrike måste motorer för hushållsapparater vara omkopplingsbara mellan 127V och 220V. Electrolux har under 1971 konstruerat en ny omkopplingsbar dammsugarmotor, som är lättare och billigare att tillverka än tidigare utförande.

Nya användningsområden för små elmotorer kommer ständigt fram. Bevis på den snabba utvecklingen av marknaden för dessa är t. ex. att det genomsnittliga antalet elmotorer per hushåll i Sverige enligt en av Electrolux gjord undersökning ökat från 2 till 13,5 under perioden 1940—1971.

Antalet försålda Electrolux-elmotorer har 1971 uppgått till 861.000. I detta antal har inte inräknats motorer ingående i Electrolux färdigprodukter.

Naturvårdsprodukter

Naturvårdssektorns produktsortiment omfattar ett vakuumtoalettsystem, byggt på ingenjör Joel Liljendahls uppfinning. Vidare finns vakuumtoalettvagnar och kombinerade dusch- och vakuumtoalettvagnar — placerbara intill arbetsplatser samt vid t. ex. friluftsför- och

idrottsanläggningar — samt slamavskiljare för rening av s. k. gråvatten (disk-, bad- och tvättvatten) från fritidshus. Slamavskiljaren, som arbetar enligt 3-kammarprincipen, är tillverkad av plast och väger 40 kg samt har en kapacitet av 300 liter/dygn. Den är lättinstallerad och kan grävas ned i jorden eller placeras fristående.

Basen i Naturvårdssektorns produktprogram har hittills utgjorts av vakuumtoalettsystemet. Utvecklingsarbete har under 1971 bedrivits för komplettering av programmet med avloppsreningsystem baserade på flotationsprincipen (se bild nedan). Patent har sökts i flera länder. Ett annat pågående projekt är en metod för rening av sjöar.

till uppstigningsschaktet (6), är det luftsatt till 75 % av den maximala lösligheten vid det rådande hydrostatiska trycket.

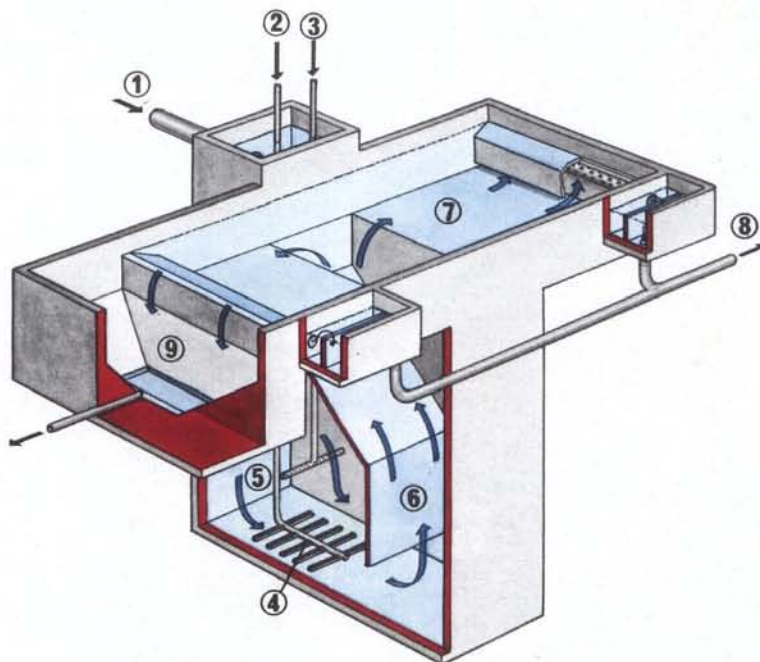
På viss höjd i schaktet passerar luftkoncentrationen i vattnet mättnadstrycket; luftbubblor börjar utvecklas, varvid det suspenderade materialet tjänstgör som kärnor. Bubblorna är till en början mycket små — goda adhesionsegenskaper. Adhesionseffekten ökas ytterligare

genom tillsats av polymer (3).

Luftbubblorna ökas successivt i antal och storlek och lyfter flocken mot ytan i flotationsbassängen (7). Där bildas ett flotat, som är stabilt, rikt på luftbubblor och har hög torrsubstanshalt.

Det från flocken renade vattnet tas ut genom ett rör (8) i flotationskammarens kortända, medan flotatet skrapas bort av en ytskrapa och förs ut i slamfickan (9).

Electrolux Flotationssystem bygger på Henrys lag: luftens löslighet i vatten är proportionell mot trycket. Vattnet, som skall renas leds genom ett tillloppsror (1) ned i luftnings-|blandningsschaktet (5). Där möter vattnet en uppåtgående ström av luftbubblor från luftaren (4), som får tryckluft via en tillloppsledning (2). Luften i bubblorna löser sig i det sakta nedåtströmmande vattnet. När detta sedan strömmar vidare



Vakuumpolettssystem för tåg har utvecklats och redan testats av Statens Järnvägar med gott resultat. Flera utländska järnvägsmyndigheter har visat intresse för systemet. Förfrågningar, offerter och mottagna order beträffande vakuumsystem för fartyg har väsentligt överträffat förväntningarna för 1971 och som ett led i utbyggnaden av agentnätet har försäljningsavtal slutits mellan AB Electrolux och

Shanks & Co. Ltd., Glasgow — för Storbritannien och Irland

Stokvis & Zonen, Rotterdam — för Holland och Belgien
Triton-Belco AG, Hamburg — för Västtyskland.

Försäljningen i Sverige har under året påverkats av den svaga konjunkturen. Många kommuner, vilka utgör en betydelsefull marknad för sektorns produkter, har måst iakttä restriktivitet på grund av ett försämrat finansiellt läge. Den internationella försäljningen ökade däremot och ytterligare utbyggnad av verksamheten fortgår planenligt.

Fritidsprodukter

Sortimentet omfattar produkter använda i fritidssammanhang, såsom bastuaggregat, impulsduschar, raststugor, husvagnar, ventilatorer för båtar och husvagnar samt värmesystem för dessa. Till fritidsprodukter kan räknas även husvagnskylskåp, som redovisas bland K-produkter.

Under 1971 har raststugor och personalvagnar utvecklats, i vilka karossen är en s. k. sandwichkonstruktion av glasfiberarmerad polyester och cellplast, som ger en lätt, stabil, tät och underhållsfri produkt. Möjligheter finns att variera inredningen efter användningsområde, exempelvis raststugor, personalvagnar, tvätt- och torkvagnar, verktygsvagnar och kombinationsvagnar.

Ett nytt gasol drivet centralvärmesystem avsett för bl. a. husvagnar, arbetsbodas, mindre sommarstugor etc. har utvecklats och kommer ut på marknaden under andra halvåret 1972. Systemet bygger på själv-cirkulation med hjälp av en termosifonpump och fungerar helt utan elektricitet.

Materialhanteringsanläggning levererad till centralt reservdelslager hos Volvo Deutschland GmbH Vertriebsgesellschaft, Dietzenbach, Tyskland. Hyllställen är 45 meter långa och 7 meter höga och rymmer 30.000 artiklar. Fyra manuella plockkranar ingår i anläggningen.



Framtidsblick

Vid bedömning av framtidsutsikterna för koncernen bör bl. a. följande beaktas:

1. På grund av ökande statlig och kommunal verksamhet i Sverige måste man räkna med att utrymmet för privat investerings- och konsumtionsökning kommer att bli begränsat. Koncernens expansion förväntas därför huvudsakligen äga rum genom ytterligare utökning av försäljningsverksamheten i utlandet samt i samband därmed ökning av exporten från koncernens svenska fabriker.
2. Genom den allt större användningen av syntetiska fibrer i mattor och möbler växer kraven på rengöringen, vilket ökar användningen av mer kvalificerade städmaskiner. Koncernens strävan är att ytterligare befästa sin ställning inom detta område genom fortsatt intensiv produktutveckling, rationalisering av tillverkningsprocesserna samt effektivisering av distributionen på världsmarknaden. Skärpta krav på hygien inom livsmedelsindustrin väntas öka användningen av högtrycksrengöringsmaskiner av den typ, som Electrolux dotterbolag Euromekan AB framställer.

ELECTROLUX MHU (Material Handling Unit); modulbyggd robot för automatisering av repetitiva arbetstemon inom industri.

Electrolux avser att satsa ännu mer på kommersiell städningsverksamhet inklusive högtrycksrengöring. En intressant del av denna verksamhet utgör rengöring av fartyg (maskinrum, tankar etc.).

3. Beträffande produkter tillhörande K-sortimentet, s. k. vita varor, föreligger viss överproduktion sedan ett antal år tillbaka, medförande ökad priskonkurrens samtidigt som antalet länder i Europa med inbördes fri handel ökar. För att möta denna utveckling inledde Electrolux för några år sedan ett intensivt utvecklings- och rationaliseringsarbete i avsikt att koncentrera produktsortimentet till sådana

områden, där koncernen har speciellt goda förutsättningar att uppnå bra räntabilitet. Detta gäller t. ex. större kyl- och frysenheter för hemmen samt gasol-drivna kylskåp för den snabbt växande husvagnsmarknaden. Nämnda arbete har resulterat i en förbättrad lönsamhet inom K-sortimentet.

Trots att under de gångna fyra åren sju vitvaruföretag gått upp i Electrolux och trots att under 1970 tre vitvaruföretag i Sverige samt ett i Danmark och ett i Norge nedlagts, finns fortfarande utanför Electrolux ett 20-tal företag i Norden, som tillverkar vitvaror. Då den nordiska marknaden för dessa produkter är



endast cirka två miljoner enheter, är det uppenbart, att det finns plats för ytterligare strukturrationaliseringar, innebärande koncentration till större enheter. Electrolux, som tillhör de större företagen inom branschen, räknar med att kunna hävda sin ställning i framtiden.

4. För att bredda basen för koncernens verksamhet bedrivs viss diversifiering av produktsortimentet. Sålunda har t. ex. under senare år ökad satsning skett på expansion av industriellt betonade produkter såsom materialhanteringsutrustningar, varierande storlekar av storköksinstallationer och sterilisationsutrustningar. Avsikten är att expandera ytterligare inom dessa produktsortiment. Vidare inkluderar försäljningsprogrammet produkter för miljövärd, ett område som idag är mycket uppmärksammat och inom vilket skärpt lagstiftning kan väntas i flera länder. Här föreligger stora tillväxtpotentialer för Electrolux Naturvårdssektor. Koncernen ägnar ökad uppmärksamhet åt produkter tillhörande den som följd av

kortare arbetstid och förlängd semester snabbt växande marknaden för fritidsprodukter.

5. Det är fortfarande oklart under vilka former Sveriges samarbete med EEC-länderna kommer att ske, vilket försvårar planeringen av koncernens verksamhet. Electrolux räknar inte med någon större ökning av exporten till nämnda område beroende på tullar m. m. Electrolux egna dotterbolag inom EEC-länderna kommer givetvis att dra största möjliga nytta av sin situation och moderbolaget räknar med att få del av uppkommande vinster i form av utdelningar från dessa bolag. Dessutom avser Electrolux att fortsätta expansionen av sin verksamhet i Nordamerika, till stor del baserad på produkter importerade från Sverige. Fortsatt uppgång väntas även i Australien och Nya Zeeland. En framtida intressant marknad torde Mellersta Östern erbjuda.
6. Ovannämnda exempel belyser, att Electrolux i avsikt att trygga fortsatt expansion ständigt strävar efter att anpassa verksamheten till ändrade förhållanden i samhället och därför kan se framtiden an med tillförsikt.

Vid bedömning av koncernens fortsatta expansion förutsättes emellertid, att penning- och kapitalmarknaden i Sverige och utlandet skall fungera tillfredsställande och att svenska myndigheter inte kommer att lägga hinder i vägen för utnyttjande av finansieringsmöjligheterna i utlandet.

*

Det aktuella ekonomiska läget kännetecknas av osäkerhet i många länder, vilket vid bedömning av framtidsutsikterna för år 1972 manar till viss försiktighet. En expansion av 10 % av koncernens försäljning och vinst bedöms som möjlig. Det förutsättes därvid, att inga ytterligare störningar av allvarligt slag inträffar i världsekonomin och att inga större tullhöjningar eller andra allvarliga restriktiva åtgärder införes i länder, där Electrolux bedriver verksamhet.

Resultat- och Balansräkningar

Efterföljande Resultat- och Balansräkningar jämte kommentarer och kompletterande uppgifter på sid. 27—38 utgör en integrerande del av årsredovisningen.

Förslag till fondemission och vinstdisposition i AB Electrolux

För att anpassa aktiekapitalet till den expanderande rörelsen föreslår styrelsen, att bolagsstämman måtte besluta, att bolagets aktiekapital, för närvarande 380 Mkr motsvarande 3.800.000 aktier, vilka registrerats såsom till fullo inbetalda, ökas till 475 Mkr genom fondemission av 95 Mkr och att i anslutning härtill reservfonden uppgående till 76 Mkr ökas med 19 Mkr eller till 95 Mkr, att genomföras på följande sätt:

uppskrivning av bokförda värdet av fastigheter med	40 Mkr
uppskrivning av bokförda värdet av aktier i Electrolux Ltd., Luton, med	40 Mkr
överföring från disponibla medel av 15 Mkr och 19 Mkr till aktiekapital respektive reservfond, eller tillsammans	34 Mkr
Totalt	114 Mkr

Styrelsen föreslår vidare att därefter till bolagsstämmans förfogande stående

dels fri dispositionsfond	Kr. 25.000.000	
dels från föregående år kvarstående vinstmedel	Kr. 54.080.261	
	<u>Kr. 79.080.261</u>	
<u>minus överfört till aktiekapital och reservfond enligt ovan</u>	<u>Kr. 34.000.000</u>	Kr. 45.080.261
samt nettovinst för 1971		<u>Kr. 38.097.748</u>
eller tillsammans		<u>Kr. 83.178.009</u>

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas mot kupong nr 68 till nuvarande aktier kr. 10: - per

aktie, motsvarande 8 % av det utökade aktiekapitalet, vartill åtgår	Kr. 38.000.000
samt i ny räkning överföres	<u>Kr. 45.178.009</u>
	<u>Kr. 83.178.009</u>

*

Bolagets fastigheter har ett taxeringsvärde av 118 Mkr, varav särskilt maskinvärde 3,9 Mkr, och redovisas i balansräkningen per 31. 12. 1971 till 67,7 Mkr.

Electrolux Ltd., Luton, Storbritannien, har god soliditet och vinst. Bolaget inklusive egna dotterbolag ingår i koncernbalansräkningen per 31. 12. 1971 med ett eget kapital av cirka 143 Mkr. Efter ovannämnda uppskrivning kommer aktierna i nämnda bolag att i AB Electrolux böcker vara upptagna till 92,5 Mkr.

*

Beräffande genomförandet av fondemissionen föreslås:

att till aktieägarna utges, utan betalning, för varje 4-tal av aktier av serie A en ny aktie av serie A och för varje 4-tal av aktier av serie B en ny aktie av serie B

att förutvarande fria aktier berättigar till nya fria aktier och förutvarande bundna aktier till nya bundna aktier

att de nya aktierna skall vara likaberättigade med förutvarande aktier och medföra rätt till andel i vinst från och med verksamhetsåret 1972 samt att lagstadgad stämpelskatt för de nya aktierna betalas av bolaget.

*

Efter genomförandet av föreslagen fondemission kommer bolagets aktiekapital, 475 Mkr, att vara fördelat på 400.000 aktier av serie A och 4.350.000 aktier av serie B. Efter avsättning till reservfond enligt ovan angivna förslag kommer fonden att uppgå till 20 % av det utökade aktiekapitalet.

Styrelsen avser föreslå att årets bolagsstämma beslutar att bolaget skall inträda i det system för aktiehantering, som administreras av Värdepapperscentralen VPC AB.

Styrelsen och verkställande direktören begagnar detta tillfälle att tacka alla anställda, både i Sverige och utomlands, för deras förnämliga insatser under 1971.

Stockholm den 16 mars 1972

Ragnar Söderberg
Styrelsens ordförande

Gunnar Arpi
Luke

Gunnar Engellau
Åke T. Vrethem

Hans Werthén
Verkställande direktör

/ Harry Eriksson

Revisionsberättelse

I egenskap av revisorer i Aktiebolaget Electrolux får vi avgiva följande revisionsberättelse för år 1971.

Vi har granskat årsredovisningen, tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om bolagets ekonomi och förvaltning, samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder vi ansett erforderliga.

Räkenskaperna har genom stickprov fortlöpande granskats av bolagets revisionsavdelning, som till oss överlämnat rapporter över sin granskning.

Aktiebolagslagens föreskrifter angående redovisning av aktieinnehav och koncernförhållanden har fullgjorts.

Under revisionen har icke framkommit anledning till anmärkning beträffande redovisningshandlingar, bokföringen, inventeringen av tillgångarna eller förvaltningen i övrigt. Mot de i bokslutet gjorda upp- och nedskrivningarna av aktier har vi intet att erinra.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att aktiekapitalet genom fondemission ökas från nuvarande 380 Mkr till 475 Mkr genom dels uppskrivning av bokfört värde på aktier i Electrolux Ltd., Luton, med 40 Mkr, dels uppskrivning av bokfört värde på fastigheter med 40 Mkr, dels överföring av 15 Mkr från disponibla medel. I anslutning härtill föreslås, att 19 Mkr överföres från disponibla medel till reservfonden. Mot detta förslag har vi intet att erinra.

Därefter kvarstående vinstmedel, 83.178.009 kr, föreslår styrelsen och verkställande direktören disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas	kr 38.000.000
och i ny räkning överföres	kr 45.178.009
	<u>kr 83.178.009</u>

Detta förslag strider icke mot aktiebolagslagens bestämmelser angående fondavsättning eller mot god affärssed med hänsyn till koncernens ställning och resultat av dess verksamhet.

Vi tillstyrker,

att den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen per 31.12 1971 fastställs,

att vinsten disponeras i enlighet med ovannämnda förslag samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för den tid årsredovisningen omfattar.

Stockholm i april 1972

Arne Holmén
Auktoriserad revisor

Bruno Svensson
Auktoriserad revisor

Electrolux-koncernens Resultaträkning

	För år 1971 (tkr)		För år 1970 (tkr)	
<i>Rörelsens intäkter och kostnader</i>				
Fakturerad nettoförsäljning exkl. mervärde- och omsättningsskatter (Not 1)		2.121.911		1.869.301
Avgår: Kostnader Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader		1.917.564		1.705.104
Rörelseresultat före avskrivningar		204.347		164.197
Avgår: Normala avskrivningar (Not 2) Byggnader och markanläggningar		8.057		7.760
Maskiner och inventarier	35.975	44.032	28.294	36.054
RÖRELSERESULTAT EFTER NORMALA AVSKRIVNINGAR		160.315		128.143
<i>Finansiella intäkter</i>				
Utdelning på aktier		166		32
Räntor	13.146	13.312	11.754	11.786
<i>Finansiella kostnader</i>				
Räntor		30.403		26.706
RESULTAT AV LÖPANDE VERKSAMHET FÖRE SKATTER		143.224		113.223
<i>Extraordinära intäkter och kostnader</i>				
Försålda licensrätter		—		+ 129
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter, hyresrätter och diverse värdepapper (Not 3)		+ 15.969		+ 15.988
Kostnader för aktieemissioner (varav moderbolaget 678 resp. 83)		./.. 1.141		./.. 357
Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg (Not 4)		./.. 2.124		./.. 6.887
Ombyggnads- och flyttningskostnader		./.. 2.625		./.. 4.334
Övriga extraordinära kostnader (Not 5)		./.. 3.044		—
Uppskrivning av aktier i främmande företag (Not 6)		+ 532		—
Nedskrivning av aktier i främmande företag		./.. 10		—
Avskrivning av patenträtter, hyresrätter och liknande (Not 7)		./.. 673		./.. 1.155
Avskrivning av goodwill (Not 8)		./.. 149	./.. 8.093	—
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		149.959		116.607
<i>Bokslutsdispositioner</i>				
Avsättning till investeringsfonder (Not 9)		./.. 1.098		./.. 1.214
Ökning av allmänna reserver för varulager		./.. 10.838	./.. 11.936	./.. 3.250
RESULTAT FÖRE SKATTER		138.023		112.143
Skatter		66.456		47.807
Vinst efter skatter		71.567		64.336
Avgår: Minoritetsintresse		1.354		1.036
ÅRETS KONCERNVINST	tkr	70.213	tkr	63.300

Electrolux-koncernens

TILLGÅNGAR	<i>per den 31.12 1971</i> (tkr)		<i>per den 31.12 1970</i> (tkr)	
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Kassa och bank	155.764		130.191	
Finansreverser	48.000		20.000	
Återköpta förlagslånebevis i moderbolaget	68		8	
Kundaccepter	28.017		29.695	
Värdepapper (Not 10)	13.775	245.624	8.712	188.606
Fordringar				
Kunder (Not 11)	564.051		510.232	
Diverse (Not 12)	64.906	628.957	68.405	578.637
Varulager (Not 13)	600.417		609.261	
Avgår: Allmänna lagerreserver	./150.728	449.689	./137.485	471.776
		1.324.270		1.239.019
<i>Spärrkonto för investeringsfonder (Not 14)</i>		1.031		386
<i>Anläggningstillgångar</i>				
Diverse fordringar (Not 15)		33.436		29.611
Aktier och andelar (Not 16)		4.432		10.532
Maskiner och inventarier (Not 17)	114.399		105.448	
Fabriks-, kontors- och andra fastigheter (Not 18)	172.130		168.670	
Pågående nyanläggningar	5.888	292.417	7.706	281.824
Patent och hyresrätter		2.651		3.153
		332.936		325.120
SUMMA TILLGÅNGAR	tkr	1.658.237	tkr	1.564.525
Ställda pantar:				
Fastighetsinteckningar		98.395		89.414
Företagsinteckningar		4.500		7.075
Övrigt		321		572

Balansräkning

SKULDER OCH EGET KAPITAL	per den 31.12 1971 (tkr)		per den 31.12 1970 (tkr)	
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Accepter till leverantörer	19.914		20.710	
Leverantörer	122.434		115.154	
Kunder	11.654		11.902	
Banklån	136.501		157.262	
Diverse (Not 19)	228.247	518.750	198.610	503.638
Skatteavsättning		80.294		63.585
		599.044		567.223
<i>Reserv för kursrisker (Not 20)</i>		—		2.000
<i>Investeringsfonder</i>		4.446		2.547
<i>Långfristiga skulder</i>				
Inteckningslån, reverslån	89.202		74.284	
Diverse skulder (Not 21)	5.897		10.295	
Avsatt till pensioner	104.600	199.699	91.636	176.215
Förlagslån		22.950		25.040
		222.649		201.255
<i>Minoritetsintressen</i>		10.187		8.848
<i>Eget kapital</i>				
Aktiekapital	380.000		380.000	
Bundna reserver (Not 22)	166.031	546.031	166.937	546.937
Fria reserver (Not 23)		205.667		172.415
Årets koncernvinst (Not 23)		70.213*)		63.300
		821.911		782.652
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	tkr 1.658.237		tkr 1.564.525	
Ansvarsförbindelser		20.232		19.107
(varav diskonterade växlar)		(2.684)		(3.138)
*) Härav avgår för avsättning till bundna reserver 1.999				

Företedd vid revisionen:

Arne Holmén
Auktoriserad revisor

Bruno Svensson
Auktoriserad revisor

Electrolux-koncernen

Finansieringsanalys

	1971 (tkr)	1970 (tkr)	1969 (tkr)
Tillförda medel			
Internt tillförda medel*)	83.759	65.975	72.510
Försäljning av anläggningstillgångar	30.816	27.967	28.952
Ökning av långfristiga skulder m. m.	20.733	26.410	36.498
Summa tillförda medel	135.308	120.352	137.960
Använda medel			
Investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier	70.552	95.061	87.114
Investeringar i övriga långfristiga tillgångar	— 1.278	4.282	34.976
Ändring i Electrolux-koncernens sammansättning	— 639	6.092	14.459
Summa använda medel	68.635	105.435	136.549
Förändringar av rörelsekapitalet	66.673	14.917	1.411
<i>Specifikation av förändring av rörelsekapitalet</i>			
Minskning/Ökning av varulager	— 8.844	+104.080	+148.010
Ökning av kortfristiga fordringar	+ 50.320	+ 91.743	+ 79.427
Ökning av kortfristiga skulder	— 31.821	—124.913	— 69.627
Ökning/Minskning av likvida medel	+ 57.018	— 55.993	—156.399
	+ 66.673	+ 14.917	+ 1.411
*) Specifikation			
Vinst före skatt och realisationsvinst	+120.700	+ 95.119	+ 70.605
Bokslutsdispositioner	+ 11.936	+ 4.464	+ 17.459
Avskrivningar av fastigheter, maskiner och inventarier	+ 48.324	+ 40.030	+ 37.891
Avskrivningar av immateriella tillgångar	+ 822	+ 1.155	+ 2.771
Skatter	— 66.456	— 47.807	— 33.554
Utdelning till aktieägare	— 30.400	— 26.600	— 22.800
Insättning/Uttag från spärrkonto för investeringsfond	— 645	— 386	+ 138
Upp-/Nedskrivning av aktier i främmande bolag	— 522	—	—
	83.759	65.975	72.510

AB Electrolux

Resultaträkning

	För år 1971 (tkr)		För år 1970 (tkr)	
<i>Rörelsens intäkter och kostnader</i>				
Fakturerad nettoförsäljning exkl. mervärdeskatt (Not 24)		742.110		630.855
Avgår: Kostnader				
Tillverknings- och försäljningskostnader m. m.		678.263		577.306
Rörelseresultat före avskrivningar		63.847		53.549
Avgår: Normala avskrivningar (Not 2)				
Byggnader och markanläggningar		3.685		3.656
Maskiner och inventarier		15.163	18.848	11.234
RÖRELSERESULTAT EFTER NORMALA AVSKRIVNINGAR		44.999		38.659
<i>Finansiella intäkter</i>				
Royalties (varav dotterbolag 5.288 resp. 5.279)		6.248		5.612
Utdelning på aktier och andelar i dotterbolag (Not 25)		33.230		28.624
Utdelning på aktier och andelar i främmande företag		165		26
Räntor från dotterbolag		2.465		2.226
Övriga räntor		8.415	50.523	7.908
<i>Finansiella kostnader</i>				
Räntor till dotterbolag		1.055		1.354
Övriga räntor (Not 26)		10.091	11.146	8.448
<i>Allmänna förvaltningskostnader</i> (Not 27)		16.979		17.000
RESULTAT AV LÖPANDE VERKSAMHET FÖRE SKATTER		67.397		56.253
<i>Extraordinära intäkter och kostnader</i>				
Försålda licensrätter		—		+ 129
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter, hyresrätter och värdepapper (Not 3)		+ 1.277		+ 198
Kostnader för fondemission		./.	678	./.
Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg (Not 2 och 4)		./.	645	./.
Övriga extraordinära kostnader (Not 5)		./.	1.990	—
Ombyggnads- och flyttningskostnader		./.	1.511	./.
Nedskrivning av aktier i främmande företag		./.	10	—
Uppskrivning av aktier i främmande företag (Not 6)		+ 532		—
Avskrivning av patent och hyresrätter		./.	500	./.
Avskrivning av goodwill (Not 8)		./.	1.574	./.
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		62.298		46.438
<i>Bokslutsdispositioner</i>				
Ökning av allmän reserv för varulager (Not 28)		./.	13.700	./.
RESULTAT FÖRE SKATTER		48.598		32.188
Skatter		10.500		1.000
ÅRETS NETTOVINST	tkr	38.098	tkr	31.188

AB Electrolux

TILLGÅNGAR	per den 31.12 1971 (tkr)		per den 31.12 1970 (tkr)	
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Kassa och bank	91.268		71.446	
Finansreverser	48.000		20.000	
Återköpta egna förlagslånebevis	68		8	
Kundaccepter	4.749		5.210	
Aktier och andelar i andra bolag (Not 10)	8.240	152.325	—	96.664
Fordringar				
Kunder (Not 29)	125.453		52.007	
Dotterbolag (Not 30)	145.586		164.058	
Diverse (Not 31)	8.008	279.047	12.942	229.007
Varulager	250.975		276.367	
Avgår: Allmän lagerreserv (Not 28)	133.730	117.245	120.030	156.337
		548.617		482.008
<i>Anläggningstillgångar</i>				
Fordringar				
Dotterbolag (Not 32)	30.404		33.823	
Diverse	15.450	45.854	11.575	45.398
Aktier och andelar				
Dotterbolag (Not 33)	210.675		182.872	
Andra bolag (Not 16)	1.683	212.358	9.197	192.069
Maskiner och inventarier (Not 34)	45.308		47.052	
Fabriks-, kontors- och andra fastigheter (Not 35)	67.701		69.124	
Pågående nyanläggningar	1.173	114.182	3.951	120.127
Patent och hyresrätter	1.000		1.668	
Goodwill (Not 8)	3.205	4.205	4.635	6.303
		376.599		363.897
SUMMA TILLGÅNGAR	tkr	925.216	tkr	845.905
Ställda panter:				
Fastighetsinteckningar (Not 36)		72.421		63.746
Företagsinteckningar		4.500		4.500
Spärrade bankmedel		210		248

Balansräkning

SKULDER OCH EGET KAPITAL	per den 31.12 1971 (tkr)		per den 31.12 1970 (tkr)	
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Dotterbolag	33.121		22.795	
Leverantörer	56.514		49.610	
Kunder	1.184		4.312	
Avlöningar, semesterersättningar, personalens källskatter m. m.	44.703		41.860	
Diverse (Not 37)	39.218	174.740	20.122	138.699
Skatteavsättning		12.555		4.463
		187.295		143.162
<i>Reserv för icke realiserad vinst i utländska dotterbolags lager (Not 38)</i>		10.485		8.279
<i>Långfristiga skulder</i>				
Dotterbolag	2.784		2.497	
Inteckningslån, reverslån	51.141	53.925	47.495	49.992
Avsatt till pensioner (Not 39)				
PRI-pensioner	62.760		41.413	
Övriga pensioner	14.623	77.383	12.539	53.952
Förlagslån		22.950		25.040
		154.258		128.984
<i>Eget kapital</i>				
Aktiekapital (Not 40)	380.000		380.000	
Reservfond	76.000	456.000	76.000	456.000
Dispositionsfond		25.000		25.000
Balanserade vinstmedel	54.080		53.292	
Årets vinst	38.098	92.178	31.188	84.480
		573.178		565.480
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	tkr	925.216	tkr	845.905
Vinstsaldo enligt balansräkning 31.12 1970 resp. 31.12 1969		84.480		79.892
Avgår: Vid ordinarie bolagsstämma 1971 resp. 1970 beslutad:				
Utdelning		30.400		26.600
		54.080		53.292
Ansvarsförbindelser:				
Till förmån för dotterbolag		43.756		28.366
Övrigt		8.739		6.033
		52.495		34.399
(varav diskonterade växlar)		(0)		(5.175)

Specifikation över aktier och andelar – AB Electrolux

	<i>Antal aktier/andelar</i>	<i>Nom. belopp (tkr)</i>	<i>Bokvärde (tkr)</i>
DOTTERBOLAG			
Allmänna Svenska Städnings AB, Stockholm	13.760	1.376	9.000
AB Flymo, Malmö	40.000	4.000	6.000
Electrolux Svenska Försäljningsaktiebolag, Stockholm	60.000	6.000	6.000
AB Schaub & Co, Stockholm	30.000	3.000	3.000
Getinge Mekaniska Verkstads AB, Getinge	600	60	1.000
Euromekan AB, Alingsås	1.000	100	1.000
Verkstads AB Bällsta, Stockholm	15.000	750	750
AB Sollidenverken, Stockholm	6.500	650	650
AB Elektro-Apparat, Alingsås	1.000	500	500
Elektrohelios Försäljnings AB, Stockholm	5.000	500	500
Electrolux Städutensilier AB, Stockholm	2.500	250	250
Försäljnings AB Volta, Stockholm	2.000	200	200
Elektro-Helios Fastighets AB, Stockholm	100	100	100
AB Rebon, Stockholm	1.000	100	100
AB Elektroservice, Stockholm	250	25	25
A/S Atlas Svenska Försäljnings AB, Stockholm	2.500	250	—
Diverse bolag enligt specifikation å sid. 37			65
			29.140
			181.535
			<u>tkr 210.675</u>
ANDRA BOLAG			
ADELA Investment Company S.A., Luxemburg	1.292	US\$ 129.200	618
Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsföreningars Riksförbund u.p.a., Stockholm, förlagslånebevis av år 1952		Kr 75.000	—
Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsföreningars Riksförbund u.p.a., Säffle, bostadsrätt i Lotten 3		Kr 795	—
La Maison de Suède à Paris S.A., Paris	1.200	Frs 120.000	—
Norsk Rengjøringselskap A/S, Oslo	1.470	Nkr 735.000	479
Servi-Data AB, Stockholm	1	Kr 100	—
SIFIDA Investment Company S.A., Luxemburg	20	US\$ 100.000	517
AB Sukab, Stockholm	17	Kr 1.700	—
Swedvelop Hospital Equipment AB, Stockholm	100	Kr 10.000	—
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB, (S.I.L.A.), Stockholm	4.000	Kr 400.000	—
AB Svensk Värmemätning C.B. System, Stockholm	650	Kr 52.000	—
Svenska MTM-gruppen AB, Stockholm	1	Kr 100	—
Svenska Riksbyggen, Mariestad, bostadsrätt i Flugan 1		Kr 6.501	—
TV-främjandet, AB Television & Co, Stockholm	10	Kr 10.000	—
Vakuumsystem AB, Solna	495	Kr 49.500	49
Valinka S.A., Lima	180	Soles 180.000	20
			<u>tkr 1.683</u>

Under hänvisning till revisionsberättelsen intygas, att förestående Resultaträkning och Balansräkning överensstämmer med räkenskaperna.

Stockholm i april 1972

Arne Holmén
Revisor, auktoriserad av
Stockholms Handelskammare

Bruno Svensson
Revisor, auktoriserad av
Stockholms Handelskammare

Kommentarer till bokslutet för koncernen och moderbolaget

Allmänt

Koncernredovisningen omfattar alla företag, i vilka AB Electrolux vid årsskiftet direkt eller indirekt ägde 50 % eller mer av aktiekapitalet respektive andelskapitalet.

Koncernredovisningen inkluderar Allmänna Svenska Städnings AB (ASAB), Stockholm, och Commercial Cleaning Services Ltd., Birmingham, Storbritannien, eftersom 50,036 % respektive 50,1 % av dessa bolags nominella aktiekapital tillhör Electrolux-koncernen. Enligt ursprungligt samarbetsavtal mellan AB Electrolux och Det Danske Rengørings Selskab A/S (DDRS), Köpenhamn, skulle Electrolux-koncernen inneha 49 % av aktiekapitalet i gemensamt ägda städ-bolag. Då AB Electrolux förvärvat mer än 49 % av aktiekapitalet i ASAB, har AB Electrolux förbundit sig att inte använda den genom det utökade aktieinnehavet erhållna majoriteten i strid mot samarbetsavtalets anda. Beträffande koncernens innehav av aktier i det ovan nämnda brittiska städbolaget föreligger ett liknande åtagande.

I samband med förvärvet av 51 % av aktiekapitalet i Swedish Royal Refrigeration Ltd., Welwyn Garden City, Storbritannien, har AB Electrolux förbundit sig att utöva sin rösträtt för endast 49 % av samtliga aktier, dock endast så länge övriga aktier äges av nuvarande aktieägare.

Minoritetsintressen fanns per 31. 12. 1971 i tio dotterföretag.

Vid upprättandet av koncernbalansräkningen har moderbolagets innehav av aktier och andelar i dotterbolag eliminerats mot respektive dotterbolags aktiekapital respektive andelskapital (parivärdemetoden). Se vidare not 22.

Utländska dotterföretags bokslut har omräknats till svenska kronor efter vid årsskiftet gällande kurser. Reserv för kursrisker, 2 Mkr, har helt upplösts. Beloppet ingår i Rörelseresultatet för att till en del

kompensera koncernens kursförluster, som under 1971 uppgått till cirka 7 Mkr.

I föregående årsredovisning har omnämnts, att en tvist förelåg beträffande giltigheten av det avtal, varigenom AB Electrolux förvärvat 65.074 aktier i National Homes Corporation, Lafayette, Indiana, USA. Denna tvist har lösts under 1971. AB Electrolux avser att avyttra aktierna under 1972 och har genom skriftligt avtal garanterats en köpeskilling motsvarande minst ursprunglig anskaffningskostnad. Den garanterade köpeskillingen, US \$ 1.600.000, har erhållits under 1971 som en à conto-likvid och redovisas i balansräkningen för moderbolaget respektive koncernen under rubriken "Kortfristiga skulder, Diverse" i avvaktan på definitiv försäljning av aktierna. Dessa redovisas i koncernens balansräkning per 31. 12. 1971 under "Omsättningstillgångar, Värdepapper" till ursprunglig anskaffningskostnad, 8.240 tkr. Tidigare år har dessa aktier redovisats under "Anläggningstillgångar, Aktier och andelar" till ett något nedskrivet värde, nämligen 7.708 tkr.

Not 1 Fakturerad nettoförsäljning
I koncernens totala fakturering ingår under 1971 förvärvade bolag med en försäljning av 53 Mkr.

Not 2 Normala avskrivningar

a) Moderbolaget

För byggnader har samma principer tillämpats som 1970, d. v. s. avskrivningarna överensstämmer med skattemässigt tillåtna. Av dessa redovisas primärvdrag med 0,7 Mkr under "Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg". Som "normala avskrivningar" för maskiner och inventarier redovisas avskrivningar, som göres för kalkyländamål och som baseras på återanskaffningsvärden beräknade på basis av försäkringsbolagens värdeindex. Tillämpade avskrivningssatser varierar mellan 6,7 % och 25 % per år. Maskiner, som användes i flera skift, avskrivs med högre procentsats. För objekt

äldre än 15 år reduceras avskrivningssatserna. Samma principer tillämpades 1970.

Bokföringsmässiga avskrivningar är beräknade enligt samma principer som 1970, d. v. s. med 30 % av bokfört värde, med undantag av anskaffningar under 1971, som avskrivs med 7,5 % per kvartal räknat från aktiveringstidpunkten. Som följd av stora anskaffningar av maskiner och inventarier under senare år uppgår de bokföringsmässiga avskrivningarna till högre belopp än de kalkylmässiga. Skillnaden, 2,6 Mkr, redovisas under "Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg".

b) Dotterbolag

Bokföringsmässiga avskrivningar av byggnader, maskiner och inventarier i dotterbolag betraktas som normala avskrivningar, med undantag av initialavskrivningar i Norge, Danmark och Frankrike, vilka redovisas under "Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg". Fr. o. m. 1972 kommer dotterbolagen att skilja mellan bokföringsmässiga och för kalkyländamål gjorda avskrivningar på samma sätt som moderbolaget.

Not 3 Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter, hyresrätter och diverse värdepapper

Som ett led i den fortsatta koncentrationen av verksamheten inom koncernen har avyttring skett av vissa fastigheter. Större realisationsvinster har därvid uppstått i bl. a. följande bolag: Electrolux S. A., Paris, Electrolux A/S, Köpenhamn, AB Håkansson's Industrier, Åmål, Electrolux (Pty) Ltd., Johannesburg och Electrolux GmbH, Hamburg. Under 1971 har moderbolaget avyttrat sina hyresrätter i Stockholm i samband med samordningen av verksamheten till Lilla Essingen, Stockholm, varvid realisationsvinster av 0,3 Mkr uppstått. Franska bolaget har gjort en vinst av 0,5 Mkr vid försäljning av värdepapper.

Not 4 Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner, inventarier och verktyg

Anskaffning av verktyg i moderbolaget har under 1971 skett med 11,8 Mkr. Driften har emellertid belastats med kalkylmässigt beräknade kostnader av 14,5 Mkr. Mellanskill-

naden, 2,7 Mkr, redovisas som en intäkt under denna rubrik. Extraordinära avskrivningar av byggnader, maskiner och inventarier för dotterbolagen respektive moderbolaget kommenteras i not 2.

Not 5 Övriga extraordinära kostnader

I enlighet med senare års redovisningspraxis i Sverige har per 31. 12. 1971 upplupna sociala kostnader beräknats på reserver för semester- och helgdagsersättningar i samtliga svenska bolag. Den totala kostnaden har uppdelats i två delar. Det belopp som är hänförligt till årets verksamhet har belastats rörelseresultatet, medan uppbyggnad av reserven avseende tidigare år redovisas som extraordinär kostnad.

Not 6 Uppskrivning av aktier i främmande företag

Uppskrivning har skett av aktierna i National Homes Corporation med 532 tkr. Se även kommentar ovan under "Allmänt".

Not 7 Avskrivning av patenträtter, hyresrätter och liknande

Avskrivning har liksom tidigare år skett med 20 % per år räknat på anskaffningsvärdet.

Not 8 Goodwill

Av skattemässiga skäl upptages Goodwill i moderbolagets Balansräkning till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar, varvid överensstämmelse föreligger mellan skattemässigt restvärde och bokfört värde. Avskrivning har gjorts med 20 % av anskaffningsvärdet, vilket belastats resultatet för respektive år. I koncernens Balansräkning och Resultaträkning, där skattemässiga begränsningar inte föreligger, har Goodwill i sin helhet bortskrivits mot fria reserver. Koncernens Balansräkning och Resultaträkning uppvisar därmed den ställning respektive det resultat, som skulle ha redovisats, därest Goodwill bortskrivits under anskaffningsåret.

Not 9 Avsättning till investeringsfond

Skattemässigt avdragsgilla avsättningar har gjorts av Electrolux S.A., Paris, och Electrolux S.A., Bruxelles.

Not 10 Värdepapper

Under denna rubrik redovisas per 31. 12. 1971 aktierna i National Homes Corporation till den vid anskaffningstillfället gällande kursen av US\$ 24,5875 per aktie. Kursen per 31. 12. 1971 uppgick till US\$ 32 per aktie och per 3. 3. 1972 till US\$ 31

per aktie. Se även kommentar ovan under "Allmänt".

Not 11 Omsättningstillgångar: Fordringar, Kunder

I det per 31. 12. 1971 redovisade beloppet ingår fordringar härrörande från under 1971 förvärvade bolag med 16,1 Mkr.

Not 12 Omsättningstillgångar: Fordringar, Diverse

Här redovisas bl. a. fordringar härrörande från fastighetsförsäljningar och förfallande inom 12 månader, importdepositioner i utlandet, fordringar hos leverantörer och personal samt förutbetalda omkostnader.

Not 13 Varulager

I det per 31. 12. 1971 redovisade beloppet ingår varulager härrörande från under 1971 förvärvade bolag med 20,7 Mkr.

Bolagen har upptagit sina varulager till det lägsta av anskaffnings- eller återanskaffningskostnaden med avdrag för inkurans.

Det totala lagervärdet för koncernen redovisas efter avdrag av reserv för icke realiserad vinst i lager, d. v. s. skillnaden mellan levererande koncernföretags debiteringspris och tillverkningskostnader för de produkter, som vid årsskiftet låg kvar i lager hos mottagande koncernföretag.

Not 14 Spärrkonto för investeringsfonder

Inbetalning har skett av ett danskt dotterbolag. Dessutom ingår tidigare gjorda inbetalningar hos AB Schaub & Co, som förvärvats 1971.

Not 15 Anläggningstillgångar: Diverse fordringar

Häri ingår bl. a. fordringar härrörande från fastighetsförsäljningar, reversfordringar på återförsäljare samt s. k. "pantebrevsfordringar" hos A/S Scan-Atlas Husholdningsapparater, Köpenhamn; de senare uppkomna vid försäljning av köksinredningar.

Not 16 Aktier och andelar

Aktierna i National Homes Corporation, Lafayette, Indiana, USA, har överförts till "Omsättningstillgångar", vilket kommenteras under rubriken "Allmänt" ovan. (Jämför not 10) Moderbolaget har under 1971 förvärvat ytterligare aktier i ADELA Investment Company S. A., Luxemburg samt nytecknat aktier i SIFIDA Investment Company S. A., Luxemburg och Valinka S. A., Lima, Peru.

Not 17 Maskiner och inventarier

Nettobokföringsvärde 31. 12. 1970	tkr 105.448
Anskaffningar 1971 inkl. maskiner och inventarier tillhörande under året	
förvärvade bolag	,, +51.373
Bokfört värde för försålda och uttrangerade maskiner m. m.	,, — 3.719
Bokföringsmässig avskrivning 1971	,, —38.703
	<u>tkr 114.399</u>

Not 18 Fabriks-, kontors- och andra fastigheter (inkl. markanläggningar)

Nettobokföringsvärde 31. 12. 1970	tkr 168.670
Anskaffningar 1971 inkl. fastigheter tillhörande under året förvärvade bolag	,, +20.997
Bokfört värde för försålda och uttrangerade fastigheter m. m.	,, — 7.916
Bokföringsmässig avskrivning 1971	,, — 9.621
	<u>tkr 172.130</u>

Not 19 Kortfristiga skulder, Diverse

Här ingår bl. a. reserver för garantiåtaganden, intjänade semesterersättningar och vid årsskiftet ej utbetalda löner, personalens källskatter, reserver för avskedsersättningar och liknande i utländska dotterbolag, omsättnings- och mervärdesskatter, diverse upplupna kostnader samt sådana delbelopp av långfristiga skulder, som skall betalas inom ett år. Dessutom ingår 8,2 Mkr avseende erhållen å conto-betalning för aktier i National Homes Corporation. Se kommentar ovan under rubriken "Allmänt".

Not 20 Reserv för kursrisker
Se kommentar under "Allmänt" ovan.

Not 21 Långfristiga skulder: Diverse skulder

Under denna rubrik redovisas lån för vilka säkerhet i form av in-teckning eller borgen ej behövt ställas m. m.

Not 22 Bundna reserver

Förutom bundna reserver i respektive bolag redovisas under denna rubrik nettoskillnader mellan dotterföretagens aktie-/andelskapital och moderbolagets bokförda värde för aktier och andelar i dotterbolag (överparivärde har avdragits från underparivärde). Förändringen gentemot 1970 består av fondemissioner i dotterbolag, differenser mellan bokfört värde och nominellt aktiekapital i nyanskaffade bolag, ökning av bundna reserver i dotterbolag, ändrade om-

räkningsskurser på grund av valutakursändringar m. m.

Not 23 Fria reserver och Årets koncernvinst

Hänsyn har ej tagits till att i vissa fall disponibla medel hos utländska dotterbolag vid överföring till moderbolaget i form av utdelning skulle bli föremål för beskattning i utlandet och/eller i Sverige.

Vidare kan valutabestämmelser i vissa länder påverka möjligheterna att transferera vinstmedel till moderbolaget.

Not 24 Fakturerad nettoförsäljning
AB Electrolux (moderbolagets) fakturering avser leveranser till såväl dotterbolag som kunder, vilka köpt direkt av moderbolaget.

Not 25 Utdelning på aktier och andelar i dotterbolag

Ökade utdelningar har erhållits från Electrolux Svenska Försäljningsaktiebolag, Stockholm, Electrolux A/S, Köpenhamn, Electrolux S. A., Paris och Electrolux GmbH, Berlin.

Not 26 Övriga räntor

I likhet med föregående år inkluderas ränta ingående i årets pensionsavsättning. Beloppet utgör 3,3 Mkr. Se även not 39.

Not 27 Allmänna förvaltningskostnader

Vid bedömning av dessa kostnaders storlek bör beaktas, att i en koncern av Electrolux struktur de allmänna förvaltningskostnaderna inkluderar vissa kostnader för central administration av dotterbolagen. I gengäld erhåller moderbolaget intäkter i form av utdelningar och royalties, som redovisas under Finansiella intäkter.

Not 28 Ökning av allmän reserv för varulager

Reserven utgör 53,3 % av bruttolagervärdet reducerat med betryggande reserv för inkurans.

Not 29 Kundfordringar

Per 31. 12. 1971 har samtliga kundfordringar hos Electrolux Svenska Försäljningsaktiebolag, Stockholm, överförts till moderbolaget, vilket i huvudsak förklarar uppgången gentemot 1970.

Not 30 Omsättningstillgångar: Fordringar, Dotterbolag

Under denna rubrik redovisas varufordringar på dotterbolag med högst ett års ianspråktagen kredit, medan övriga fordringar återfinnes under rubriken "Anläggningstillgångar: Fordringar, Dotterbolag".

Not 31 Omsättningstillgångar: Fordringar, Diverse

Här redovisas bl. a. fordringar hos leverantörer, förskott på omsättningstillgångar, å conto-betalningar till Pensionsregistreringsinstitutet (PRI), fordringar på personal samt förutbetalda omkostnader.

Not 32 Anläggningstillgångar: Fordringar, Dotterbolag

Här redovisas dels belopp som moderbolaget ställt till dotterbolags förfogande såsom lån, dels övriga fordringar, som övergått till att bli långfristiga.

Not 33 Aktier och andelar i dotterbolag

Värde 31. 12. 1970	Mkr	182,9
Anskaffning av AB Schaub & Co., Stockholm	"	7,5
Anskaffning av Swedish Royal Refrigeration Ltd. samt nyemissioner i utländska dotterbolag	"	19,8
Uppskrivning (se nedan)	"	0,5
Värde 31. 12. 1971	Mkr	210,7

Det bokförda värdet av aktier i vissa svenska dotterbolag har nedskrivits med 13.392 tkr och andra aktier nedskrivits med 453 tkr. Samtidigt har uppskrivning skett inom nominellt värde med 13.845 tkr av aktier i vissa utländska dotterbolag, vilka utvisar god lönsamhet. Totalt bokfört belopp för aktier och andelar har ej påverkats av dessa justeringar.

Not 34 Maskiner och inventarier

Nettobokföringsvärde 31. 12. 1970	tkr	47.052
Anskaffningar 1971	"	+15.478
Bokföringsmässig avskrivning 1971	"	-17.222
	tkr	45.308

Not 35 Fabriks-, kontors- och andra fastigheter (inkl. markanläggningar)

Nettobokföringsvärde

31. 12. 1970	tkr	69.124
Anskaffningar 1971	"	+9.871
Lokaliseringsbidrag	"	-1.453
Bokfört värde för försålda fastigheter m. m.	"	-5.412
Bokföringsmässig avskrivning 1971	"	-4.429
	tkr	67.701

Not 36 Ställda pantar, fastighetsinteckningar

De krediter etc., för vilka inteckningar pantförskrivits, uppgick per 31. 12. 1971 till 58.013 tkr.

Not 37 Kortfristiga skulder, Diverse

Häri ingår reserv för garantiätaganden, upplupna omkostnader, amorteringar på intecknings- och förlagslån, som skall erläggas inom ett år, samt vid årsskiftet upplupna räntor på intecknings- och förlagslån.

Not 38 Reserv för ej realiserad vinst i utländska dotterbolags lager

Denna reserv utgöres av skillnaden mellan moderbolagets debiteringspriser och tillverkningskostnader för sådana produkter, som vid årsskiftet låg kvar i lager hos mottagande utländska dotterbolag.

Not 39 Avsatt till pensioner

Per 31. 12. 1971 har en stor del av personalen hos svenska dotterbolag överförts till moderbolaget. Härtill svarande pensionskund har likaledes överförts. Bokförd pensionskund överensstämmer med erforderlig pensionsreserv. Av årets avsättning utgör 3,3 Mkr ränta, som belastats kostnadsräntor.

Not 40 Aktiekapital

320.000 A-aktier à 100 kr	tkr	32.000
3.480.000 B-aktier à 100 kr	"	348.000
3.800.000 aktier	tkr	380.000

Varje A-aktie berättigar till en röst och varje B-aktie till en tusendels röst. Alla aktier medför samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

Specifikation över aktier i diverse dotterbolag

	Antal aktier	Nom. belopp (tkr)	Bokvärde (tkr)
AB Carex, Stockholm	50	5	5
Centralkassan AB, Stockholm	50	5	5
AB Electrolux Lebanon Limited, Stockholm	50	5	5
Liljendahls Patenter AB, Stockholm	200	20	20
AB Lux, Stockholm	200	20	20
Nordic Pool AB, Stockholm	50	5	5
AB Harry Wennberg, Stockholm	50	5	5
			tkr 65

Kompletterande uppgifter om Electrolux

Intjänade löner och ersättningar

	1971 (tkr)	1970 (tkr)
Moderbolaget		
Styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare	1.271	1.410
Arbetare	108.951	101.220
Övriga	79.563	72.282
	189.785	174.912
Svenska bolag (inkl. moderbolaget)		
Styrelser, verkställande direktörer och andra företagsledare	2.297	2.475
Arbetare	192.805	181.316
Övriga	147.067	137.942
	342.169	321.733
Koncernen		
Styrelser, verkställande direktörer och andra företagsledare	10.530	9.719
Arbetare	311.719	285.014
Övriga	346.843	326.948
	669.092	621.681

Taxeringsvärden

Moderbolagets fastigheter hade vid årsskiftet ett taxeringsvärde av 118,0 Mkr, varav särskilt maskinvärde 3,9 Mkr.

Brandförsäkringsvärden

Moderbolagets fastigheter Mkr 185,9
Moderbolagets maskiner, inventarier m. m. Mkr 300,6

Antal aktieägare

i AB Electrolux utgjorde vid årsskiftet cirka 18.000.

Utöver angivna löner och ersättningar har koncernens verksamhet burit sociala omkostnader för personal. För moderbolaget och de svenska dotterbolagen utgjorde dylika kostnader för 1971 (ATP, PRI och andra pensioner, arbetsgivareavgifter, grupplivförsäkring m. m.) sammanlagt cirka 61 Mkr.

*Mariestads-fabriken, i vilken sedan
starten 1951 tillverkats mer än
2 miljoner kyl- och frysskåp.*



Electrolux på världskartan

Länder med fabriktions- och försäljningsbolag

- 1** ARGENTINA 160 anställda
Fabrik i *Buenos Aires* (dammsugare, golvbonare)
- 2** AUSTRALIEN 1.000 anställda
Fabriker i
Melbourne (dammsugare, golvbonare, luftkuddegräsklippare)
Thebarton (Adelaide) (gräsklippnings- och andra gräsvårdsmaskiner)
Dessutom kommersiell städning i *Melbourne* med 1.020 anställda
- 3** BRASILIEN 250 anställda
Fabrik i *São Paulo* (dammsugare, golvbonare)
Dessutom kommersiell städning med 500 anställda
- 4** COLOMBIA 370 anställda
Fabrik i *Bogotá* (dammsugare, golvbonare)
- 5** DANMARK 980 anställda
Fabriker i
Lundtofte (Köpenhamn) (kylskåp, frysboxar)
Nykøbing-Falster (köksnickrier)
Naerum (Köpenhamn) (klädska, arkivskåp m. m.)
Fjerritslev (kontorsstolar)
- 6** FINLAND 300 anställda
Fabrik i *Köklax** (elispisar, bastuaggregat)
- 7** FRANKRIKE 2.430 anställda
Fabrik i *Courbevoie* (dammsugare, golvbonare)
- 8** HOLLAND 240 anställda
Fabrik i *Diemen* (storköksutrustningar)
- 9** ITALIEN 320 anställda
Fabrik i *Milano* (dammsugare, golvbonare)
- 10** MEXICO 500 anställda
Fabrik i *Mexico City* (dammsugare)
- 11** NORGE 690 anställda
Fabrik i *Eidsvold* (elispisar, elradiatorer)
- 12** NYA ZEELAND 330 anställda
Fabrik i *Wellington* (dammsugare, golvbonare)
- 13** PERU 220 anställda
Fabrik i *Lima* (dammsugare, golvbonare)
- 14** SPANIEN 290 anställda
Fabrik i *Madrid* (dammsugare)
Dessutom försäljningsbolag med kommersiell städning på Kanarieöarna
- 15** STORBRIANNIEN 3 590 anställda
Fabriker i
Luton (dammsugare, kylskåp, radiatorer)
Darlington (luftkuddegräsklippare)
Dessutom kommersiell städning i *Birmingham* med 850 anställda

*) Tillverkningen har per 1. 1. 1972 avyttrats till OY Strömberg AB.

16 SVERIGE 8.640 anställda

Fabriker i
Alingsås (storköksutrustningar, industriugnar)
Alingsås (aggregat för högtrycksrengöring)
Getinge (steriliseringsutrustning för sjukhus m. m.)
Malmö (bardiskar)
Mariestad (kompressorkylskåp, frysskåp, frysboxar)
Motala (absorptionskylskåp, elispisar, disk- och tvättmaskiner, husvagnar)
Stockholm (industrirobotar)
Säffle (stälredningar, lagerhanteringsutrustning)
Västervik/ Ankarsrum (dammsugare, kommersiella städmaskiner, "Assistent", ventilatorer, små elmotorer m. m.)
Växjö (diskmaskiner för storkök)
Åmål (kylskåp, elispisar m. m.)
Dessutom kommersiell städning (ASAB) med 4.200 anställda

17 SYDAFRIKA 190 anställda

Fabrik i *Johannesburg* (dammsugare, golvbonare)
Dessutom kommersiell städning med 810 anställda

18 USA 180 anställda

Fabrik i *Elkhart*, Indiana (kommersiella städmaskiner)

19 VÄSTTYSKLAND 1.320 anställda

Fabrik i *Berlin* (dammsugare, frysboxar, frysanläggningar, luftkuddegräsklippare)

Länder med enbart försäljningsbolag

- 20** BARBADOS
21 BELGIEN
22 GUATEMALA
23 GUYANA
24 HONGKONG
25 KANADA
26 LIBANON
27 PORTUGAL
28 SCHWEIZ
29 SINGAPORE
30 SPANIEN-KANARIEÖARNA
31 TRINIDAD
32 URUGUAY
33 VENEZUELA
34 ZAMBIA
35 ÖSTERRIKE

Dessutom försäljs koncernens produkter genom drygt 200 agenter i utlandet. Dessa har ej markerats å vidstående karta.

